شهر رمضان وصيامه

إعداد:

سيد سعفر صادق

റമദാനും, വ്രതാനുഷ്ഠാനവും

തയ്യാറാക്കിയത്:

സയ്യിദ് സഅ്ഫര്‍ സ്വാദിഖ്

www.islamhouse.com

1428هـ - 2007م

മുഖവുര

പ്രപഞ്ചനാഥനിൽ നിന്നും അവതരിച്ചിട്ടുള്ള മതമാണ് ഇസ്‌ലാം. ലോകത്തേക്ക് നിയോഗിതരായ മുഴുവൻ പ്രവാചകന്മാരും പ്രബോധനം ചെയ്ത, പരമ കാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാഹുവിൽ സ്വീകാര്യമായ ഏക മതം ഇസ്‌ലാം മാത്രം. ഇസ്‌ലാമിലൂടെ മാത്രമേ മോക്ഷം ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. ഇസ്‌ലാമിൻെറ പ്രമാണങ്ങൾ വിശുദ്ധഖുർആനും, പ്രവാചകൻﷺയുടെ ചര്യയുമാണ്. അവയിൽ എന്തെല്ലാം നമുക്ക് കാണാൻ സാധിക്കുന്നുവോ അതാണ് ഇസ്‌ലാമിക ശരീഅത്ത്. അവസാന പ്രവാചകനോട് കൂടി ഇസ്‌ലാം സമ്പൂർണമായിരിക്കുന്നു. അതിൽ എന്തെങ്കിലും കൂട്ടി ചേർക്കുവാനോ, അതിൽനിന്ന് വല്ലതും വെട്ടിചുരുക്കുവാനോ ആർക്കും തന്നെ അധികാരമില്ല. പ്രവാചകൻﷺയുടെ മരണ സമയത്ത് എന്തെല്ലാം ഇസ്‌ലാമിക ശരീഅത്തിലുണ്ടോ അതെല്ലാം ഇന്നും എന്നും അതിലുണ്ടാവും, ഇല്ലാത്തത് ഇന്നും എന്നും അതിലുണ്ടാവുകയുമില്ല. അത് കൊണ്ട് പരലോക മോക്ഷം ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ പ്രവാചകൻﷺ തൻെറ ജീവിതത്തിൽ മതത്തിൻെറ ഭാഗമായി ഏതൊക്കെ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്തുവോ അവ ജീവിതത്തിൽ പകർത്തുക. ഒരിക്കലും റസൂൽﷺ പഠിപ്പിക്കാത്ത കാര്യങ്ങൾ നമ്മുടെ ജീവിതത്തിൽ ചെയ്യാതിരിക്കുക.

ഇസ്‌ലാം അഞ്ച് തൂണുകളിലായിട്ടാണ് പടുത്തുയർത്തിയിട്ടുള്ളത്. സാങ്കേതിക ഭാഷയിൽ അതിന് 'അർകാനുൽ ഇസ്‌ലാം' (ഇസ്‌ലാമിൻെറ തൂണുകൾ) എന്നാണ് പറയുക. അത് ഓരോ മുസ്‌ലിമും അറിഞ്ഞിരിക്കലും, അത് പ്രവർത്തിക്കലും നിർബ്ബന്ധമാണ്. കാരണം അത് പ്രാവർത്തികമാക്കൻ ഉള്ളതാണ്. ഒന്നാമത്തേത് 'അല്ലാ

ഹുവല്ലാതെ ആരാധനക്കർഹനായി മറ്റാരുമില്ലായെന്നും, മുഹമ്മദ് നബിﷺ അല്ലാഹുവിൻെറ പ്രവാചകനാണെന്നും" സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തലാണ്. ഇതാണ് ഇസ്‌ലാമിൻെറ അടിത്തറ. ഇതിൽ ഒരു തരത്തിലും ഭംഗം വരുത്തുവാനോ, ന്യൂനത വരുത്തുവാനോ പാടില്ല. രണ്ടാമത്തേത് അഞ്ച് നേരത്തെ നമസ്കാരം നിലനിർത്തലാണ്. അതിൻെറ നിബന്ധനകളും, സുന്നത്തുകളും, ഫർളുകളുമെല്ലാം യഥാവിധി നിർവഹിച്ചു കൊണ്ട് അതിൻെറ സമയങ്ങളിൽ പ്രവാചകൻﷺ നമസ്കരിച്ചത് പോലെ നമസ്കരിക്കുക. മുകല്ലഫായ (മതശാസന സ്വീകരിക്കാൻ ബാധ്യതയുള്ള) ഒരു മുസ്‌ലിമിന് ഒരിക്കലും നമസ്കാരം ഒഴിവാക്കുവാൻ പാടില്ല. മൂന്നാമത്തേത് അല്ലാഹു നിർബ്ബന്ധമാക്കിയ സകാത്ത് നൽകലാണ്. അതിൻെറ നിയമങ്ങളും, തോതും, വിഹിതവും എല്ലാം അറിഞ്ഞ് മനസ്സിലാക്കി ഓരോ വർഷവും കണക്കനുസരിച്ച് ഖുർആൻ വിവരിച്ചയാളുകൾക്ക് സകാത്ത് കൊടുക്കണം. നാലാമത്തേതാണ് വിശുദ്ധ റമദാനിലെ നോമ്പ്. അഞ്ചാമത്തേത് വിശുദ്ധ ഹജ്ജുമാണ്. ഇതിൽ റമദാനിലെ നോമ്പ്, അതിൻെറ പ്രത്യേകത, അതിൽ എന്തെല്ലാം കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്? എന്തൊക്കെ ചെയ്തുകൂടാ, അതുപോലെ ഫിത്വർ സകാത്ത് തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചതാണ് താഴെ വിശദീകരിക്കുന്നത്. റമദാനും, അതിനോടനുബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളും ഗ്രഹിക്കാൻ വേണ്ടി ജുബൈൽ ദഅ്‌വാ സെൻറർ എല്ലാ വർഷവും സംഘടിപ്പിക്കാറുള്ള റമദാൻ ഉംറാ പഠന കോഴ്സിന് വേണ്ടി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള സിലബസിനെ അവലംബിച്ച് കൊണ്ടാണ ഈ കൃതി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്. അല്ലാഹു ഇത് ഒരു സൽകർമ്മമായി സ്വീകരിക്കുമാറാവട്ടെ. വല്ല അബദ്ധങ്ങളും വന്ന് പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ

സഹോദര ബുദ്ധ്യാ ഉണർത്തണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുകയാണ്. അല്ലാഹു നമുക്കെല്ലാവർക്കും അവങ്കൽ സ്വീകാര്യമായ നിലയിൽ നോമ്പും ഇതര ആരാധനാനുഷ്ടാനങ്ങളും നിർവഹിക്കാൻ തൗഫീഖ് നൽകട്ടെ. നമ്മെ അവൻ ഇഹ-പര വിജയികളിൽ പെടുത്തട്ടെ. ആമീൻ.

<u>നിങ്ങളുടെ വിനീത സഹോദരൻ,</u>
സയ്യിദ് സഅ്ഫർ സ്വാദിഖ്

ഇസ്‌ലാമിൽ നോമ്പിനുള്ള സ്ഥാനം

ദൈവികമതമായ ഇസ്‌ലാം മാത്രമാണ് അല്ലാഹുവിൽ സ്വീകാര്യമായ മതം. ഇസ്‌ലാമിൻെറ പ്രമാണങ്ങൾ വിശുദ്ധഖുർആനും തിരുസുന്നത്തുമാണ്. അതനുസരിച്ചാണ് മുസ്‌ലീങ്ങൾ ജീവിക്കേണ്ടത്. ഇസ്‌ലാം പടുത്തുയർത്തിയിരിക്കുന്നത് അഞ്ച് കാര്യങ്ങളിലാണ്. ആ അഞ്ച് കാര്യങ്ങളും ഓരോ മുസ്‌ലിമും പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അങ്ങിനെയുള്ള ഇസ്‌ലാമിൻെറ അടിസ്ഥാന ഘടകങ്ങളിൽ പെട്ടതും വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതുമായ ഒരു കർമ്മമാണ് വ്രതാനുഷ്ഠാനം. ഇസ്‌ലാമിക പ്രമാണങ്ങളായ വിശുദ്ധഖുർആനും, തിരുസുന്നത്തും പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഇജ്മാഉം അത് തെളിയിക്കുന്നു. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

(ياأيها الذين آمنوا كُتِب عليكُم الصيام كما كُتِب على الـذِين مِن قَبلِكُم لَعلكُم تتقُونَ) (البقرة: 183)

“സത്യവിശ്വാസികളെ നിങ്ങൾക്ക് മുമ്പുള്ളവർക്ക് നോമ്പു നിർബ്ബന്ധമാക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു പോലെ നിങ്ങൾക്കും അതു നിർബന്ധമാക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ ധർമ്മ നിഷ്ഠയുള്ളവരായിത്തീരാൻ വേണ്ടിയാണത്” (ബഖറ:183)

പ്രവാചകൻെറ തിരുസുന്നത്തിൽ ഇപ്രകാരം കാണാവുന്നതാണ്.

(عن ابن عمر رضِي الله عنهما قَالَ: قَالَ رسولُ اللهِ صلى اللـه عليه وسلم بنِي الإسلام على خمسٍ شهادةِ أَنْ لاَ إِلَه إِلا الله وأن

محمدا رسولُ اللهِ وإقَامِ الصلاَةِ وإيتاءِ الزكَاةِ والْحـج وصـوم رمضانَ) (متفق عليه)

ഇബ്നു ഉമർﷄവിൽ നിന്നും നിവേദനം: റസൂൽ(ﷺ) അരുളി: (ഇസ്ലാം അഞ്ച് കാര്യങ്ങളിലാണ് പടുത്തുയർത്തിയിരിക്കുന്നത്. അവ; അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധനക്കർഹനായി മറ്റാരുമില്ലെന്നും, മുഹമ്മദ് അല്ലാഹുവിൻെറ ദൂതനാണെന്നുമുള്ള സാക്ഷ്യവചനവും, നമസ്കാരം നിലനിർത്തുകയും, സകാത്ത് നൽകുകയും, ഹജ്ജ് ചെയ്യുകയും, റമദാനിൽ നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യലാണത്." (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി)

ഈ ഹദീസിൽ ഹജ്ജിനെ നോമ്പിനെക്കാൾ മുമ്പ് പരാമർശിച്ചു കൊണ്ട് മുൻഗണന നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും നോമ്പിന് ശേഷം ഹജ്ജ് പറഞ്ഞതായി വന്ന ഹദീസുകളും നമുക്ക് കാണാവുന്നതാണ്.

പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഇജ്മാഅ്: റമദാനിൽ വ്യതമനുഷ്ഠിക്കുന്നതിലും, അത് ഇസ്ലാമിൻെറ പഞ്ച സ്തംഭങ്ങളിലൊന്നാണെന്നതിലും മുസ്ലിം സമൂഹം ഏകാഭിപ്രായക്കാരാണ്.

റമദാനിന്റെയും, നോമ്പിന്റെയും ശ്രേഷ്ഠത

ഇസ്‌ലാമിൽ വ്രതമനുഷ്ഠിക്കുകയെന്നത് വളരെ ശ്രേഷ്ഠമായതും വർദ്ധിച്ച പ്രതിഫലം ലഭിക്കുന്നതുമായ ഒരു കർമ്മമാണ്. ഖുദ്സിയായ ഒരു ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം കാണാവുന്നതാണ്:

(عن أَبِي هريرةَ قَالَ قَالَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم إِن ربكُم يقُولُ كُل حسنةٍ بِعشر أمثَالِها إِلَى سبع مِائَةِ ضِعفٍ والصوم لِي وأَنا أجزي بِهِ الصوم جنةٌ مِن النار ولَخلُوف فَم الصائِم أطيب عِند اللهِ مِن ريح الْمِسكِ ...) (رواه مسلم)

അബൂഹുറൈറ(റ)വിൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻ(ﷺ) പറയുകയുണ്ടായി: "നിങ്ങളുടെ റബ്ബ് പറയുകയുണ്ടായി: ഓരോ നന്മയും പത്ത് മുതൽ എഴുന്നൂറ് ഇരട്ടിവരെ പ്രതിഫലമുള്ളതാണ്, നോമ്പ് എനിക്കുള്ളതാണ്, ഞാനാണതിന് പ്രതിഫലം നൽകുന്നത്. വ്രതം നരകത്തിൽ നിന്നുള്ള പരിചയാകുന്നു. നോമ്പുകാരൻെറ വായയുടെ വാസന അല്ലാഹുവിൻെറയടുത്ത് കസ്തൂരിയേക്കാൾ വാസനയുള്ളതാണ്. ... " (മുസ്‌ലിം)

'നോമ്പ് എനിക്കുള്ളതാണ്' എന്ന് പറഞ്ഞ് കൊണ്ട് അല്ലാഹു നോമ്പിനെ തന്നിലേക്ക് ചേർത്തി പറഞ്ഞതിൽ നിന്ന് തന്നെ അതിൻെറ ശ്രേഷഠത വളരെ വ്യക്തമാവുന്നു. തിരുമേനി(ﷺ) പറയുന്നു:

(عن سهلٍ رضِي الله عنه عن النبِي صلى الله علَيهِ وسلم قالَ إِن فِي الْجنةِ بابا يقَالُ لَه الريانُ يدخلُ مِنه الصائِمونَ يوم الْقِيامةِ لاَ يدخلُ مِنه أحد غَيرهم يقَالُ أين الصائِمونَ فَيقُومونَ لاَ يدخلُ مِنه أحد غَيرهم فَإِذَا دخلُوا أُغْلِق فَلَم يدخلْ مِنه أحد) (متفق عليه)

സഹ്ൽ ﷺവിൽ നിന്ന്: പ്രവാചകൻ ﷺ പറയുകയുണ്ടായി: "സ്വർഗത്തിൽ റയ്യാൻ എന്നൊരു കവാടമുണ്ട്. നോമ്പുകാർക്ക് മാത്രമേ അന്ത്യനാളിൽ ആ കവാടത്തിലൂടെ പ്രവേശിക്കാനാകൂ. മറ്റാർക്കും അതിലൂടെ പ്രവേശനമില്ല. അവിടെ വെച്ച് നോമ്പ്കാർ എവിടെ എന്ന് വിളംബരം ഉണ്ടാകും. അപ്പോൾ അവരെല്ലാവരും അതിലൂടെ കടന്ന് പോകും. പിന്നെ ആ കവാടം അടക്കപ്പെടും. വേറെ ആരും തന്നെ അതിലൂടെ പ്രവേശിക്കുകയില്ല" (മുത്തഫകുൻ അലൈഹി)

(عن أَبِي هريرةَ قَالَ قَالَ رسولُ اللهِ صلى الله علَيهِ وسلم مـن صام رمضانَ إِيمانا واحتِسابا غُفِر لَه ما تقَدم مِن ذَنبِهِ) (بخاري)

അബൂഹുറൈറ ﷺവിൽ നിന്ന്: പ്രവാചകൻ ﷺ പറയുകയുണ്ടായി: "ആരെങ്കിലും വിശ്വാസത്തോടെയും, പ്രതിഫലം പ്രതീക്ഷിച്ച് കൊണ്ടും നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവന് മുൻകഴിഞ്ഞ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടുന്നതാണ്" (ബുഖാരി).

മാനവ മോചനത്തിനായി അല്ലാഹു ഇറക്കിയ അവസാന വേദഗ്രന്ഥമായ വിശുദ്ധഖുർആൻ ഇറങ്ങിയ റമദാൻ മാസം മുഴുവനും വൃതമനുഷ്ഠിക്കുവാൻ ഖുർആൻ പറയുന്നു:

(شهر رمضانَ الذِي أُنزِلَ فِيهِ القُرآنُ هدى لِلناس وبيناتٍ مِـن الهدى والفُرقَان) (البقرة:185)

'ജനങ്ങൾക്ക് മാർഗദർശനമായിക്കൊണ്ടും, നേർവഴി കാട്ടുന്നതും സത്യവും അസത്യവും വേർതിരിച്ചു കാണിക്കുന്നതുമായ സുവ്യക്ത തെളിവുകളായിക്കൊണ്ടും വിശുദ്ധ ഖുർആൻ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട മാസമാകുന്നു റമദാൻ' (അൽബഖറ: 185).

ആയിരം മാസങ്ങളേക്കാൾ ഉത്തമമായ ഒരു ദിവസം റമദാനിലുണ്ട്. ആ ദിവസത്തിലാണ് ഖുർആൻ ഇറങ്ങിയത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

(إنا أنزلناه فِي لَيلَةِ القَدر * وما أَدراكَ ما لَيلَةُ القَدر * لَيلَةُ القَدر خير مِن أَلفِ شهرٍ) (القدر:3)

'തീർച്ചയായും നാം ഇതിനെ (ഖുർആനിനെ) നിർണയത്തിന്റെ രാത്രിയിൽ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. നിർണയത്തിന്റെ രാത്രി എന്നാൽ എന്താണെന്ന് നിനക്കറിയാമോ? നിർണയത്തിന്റെ രാത്രി ആയിരം മാസത്തെക്കാ ൾ ഉത്തമമാകുന്നു.' (അൽഖദ്ർ: 1-3)

റമദാനിൽ സ്വർഗ കവാടങ്ങൾ തുറക്കപ്പെടുകയും നരക കവാടങ്ങൾ കൊട്ടിയടക്കപ്പെടുകയും, പിശാചുക്കളെ ബന്ധനത്തിലിടുകയും ചെയ്യുന്നു.

(عن أَبِي هريرةَ رضِي الله عنه أن رسولَ اللهِ صلى الله عليـهِ وسلم قَالَ إِذَا جاءَ رمضانُ فُتحت أَبواب الجنةِ وغُلقَت أَبـواب النارِ وصفدتِ الشياطِين) (مسلم)

അബൂഹുറൈറﷺവിൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻﷺ പറയുകയുണ്ടായി: “റമളാൻ സമാഗതമായാൽ സ്വർഗ കവാടങ്ങൾ തുറക്കപ്പെടുകയും, നരകത്തിന്റെ വാതിലുകൾ അടക്കപ്പെടുകയും, പിശാചുക്കളെ ബന്ധിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു” (മുസ്‌ലിം)

നോമ്പിന് വർദ്ധിച്ച പ്രതിഫലമുള്ളതോടൊപ്പം നോമ്പ് തെറ്റിൽ നിന്നും രക്ഷ ലഭിക്കുന്ന ഒരു പരിചയുമാണ്. ഒരു ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക:

(عن أَبِي هريرةَ عن النبِي صلى الله علَيهِ وسلم قَالَ يقُولُ اللـه عز وجل الصوم لِي وأنا أجزي بِهِ يدع شهوته وأكْله وشربه مِن أجلِي والصوم جنةٌ وللصائِم فَرحتان فَرحةٌ حِين يفْطِر وفَرحةٌ حِين يلْقَى ربه ولَخلوف فَم الصائِم أطيب عِند اللهِ مِن رِيحِ المِسكِ) (مسلم)

അബൂഹുറൈറﷺവിൽ നിന്ന്, പ്രവാചകൻﷺ പറയുകയുണ്ടായി: “അല്ലാഹു പറയുന്നു: നോമ്പ് എനിക്കുള്ളതാണ്, ഞാനാണതിന് പ്രതിഫലം നൽകുന്നത്. എനിക്ക് വേണ്ടി അവൻ(അടിമ) തന്റെ വികാരവും, ഭക്ഷണവും, പാനീയവും ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. നോമ്പ് ഒരു പരിചയാണ്. നോമ്പ്കാരന് രണ്ട് സന്തോഷങ്ങളുണ്ട്, ഒന്ന് നോമ്പ് തുറക്കുമ്പോഴും, തന്റെ രക്ഷിതാവിനെ കണ്ട്മുട്ടുമ്പോഴുമാണത്. നോമ്പുകാരന്റെ വായയുടെ വാസന തീർച്ചയായും അല്ലാഹുവിന്റെ അടുത്ത് കസ്തൂരിയേക്കാൾ വാസനയുള്ളതാണ്” (മുസ്‌ലിം).

നോമ്പ് നരകത്തിൽ നിന്നുമുള്ള ഒരു പരിചയാണ്.

(عن مطرفٍ قَالَ دخلْت على عثْمانَ بن أَبِي الْعاص فَدعا بِلَبنٍ فَقُلْت إِني صائِم فَقَالَ سمِعت رسولَ اللهِ صلى الله علَيهِ وسلم يقُولُ الصوم جنةٌ مِن النارِ كَجنةِ أحدِكُم مِن الْقِتال) (النسائي)

മുത്വർറിഫ്ﵠ പറഞ്ഞു: ഞാൻ ഉഥ്മാനുബ്നു അബൂൽ ആസ്വിന്റെയടുത്ത് പ്രവേശിച്ചു, അപ്പോൾ എന്നെ പാല് കുടിക്കുവാനായി ക്ഷണിച്ചു. അപ്പോൾ ഞാൻ പറഞ്ഞു: ഞാൻ നോമ്പുകാരനാണ്. എന്നിട്ടദ്ദേഹം പറയുകയുണ്ടായി: പ്രവാചകൻﷺ പറയുന്നതായി ഞാൻ കേട്ടു: “യുദ്ധത്തിൽ നിങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന പരിചയേ പോലെ നോമ്പ് നരകത്തിൽ നിന്നും സംരക്ഷിക്കുന്ന ഒരു പരിചയാകുന്നു” (നസാഇ)

പരലോകത്ത് ആരുടെയും ശുപാർശ ലഭിക്കാത്ത സന്ദർഭത്തിൽ നോമ്പ് അതിന്റെ ആളുകൾക്ക് അല്ലാഹുവിനോട് ശുപാർശ പറയുന്നതാണ്.

(عن عبد الله بن عمرو ، أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : « الصيام والقرآن يشفعان للعبد فيقول الصيام : أي رب ، إني منعته الطعام والشهوات بالنهار فشفعني فيه ، ويقول القرآن : منعته النوم بالليل فشفعني فيه فيشفعان » صحيح على شرط مسلم ولم يخرجاه (شعب الإيمان للبيهقي- مستدرك على الصحيحين للحاكم)

അബ്ദുല്ലാഇബ്നു അംറിﵠൽ നിന്ന്: പ്രവാചകൻﷺ പറയുന്നു: “നോമ്പും, ഖുർആനും അടിമകൾക്ക് വേണ്ടി

ശുപാർശ പറയുന്നതാണ്. നോമ്പ് പറയും: "എന്റെ രക്ഷിതാവേ, പകലിൽ ഞാൻ അവന്റെ ഭക്ഷണവും, ആഗ്രഹങ്ങളും തടഞ്ഞിരുന്നു, ആയതിനാൽ അവന്വേണ്ടി എന്റെ ശുപാർശ നീ സ്വീകരിക്കേണമേ, ഖുർആൻ പറയും: രാത്രിയിൽ അവന്റെ ഉറക്കം ഞാൻ തടഞ്ഞിരുന്നു, ആയതിനാൽ അവന്വേണ്ടി എന്റെ ശുപാർശ നീ സ്വീകരിക്കേണമേ. അങ്ങിനെ അവ രണ്ടും ശുപാർശ ചെയ്യുന്നതാണ്" (ബൈഅഖിയും, ഹാകിമും ഉദ്ധരിച്ചത്).

പുണ്യങ്ങളുടെയും നന്മയുടെയും പൂക്കാലമാണ് റമദാൻ, ഒരിക്കലും വീണ്ടെടുക്കാനാവാത്ത കാലം, ഓരോ വിശ്വാസികളും ഈ അസുലഭാവസരം പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക. ലഭിച്ച സന്ദർഭത്തിൽ അവസരങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ഇഹലോകവും പരലോകവും സുരക്ഷിതമാക്കുക.

നോമ്പ് നിയമമാക്കിയതിലെ തത്വം

മനുഷ്യ മനസ്സിനെ ദു:സ്വഭാവങ്ങളിൽ നിന്നും വിമലീകരിക്കുക, ഭൗതിക സുഖഭോഗങ്ങളോട് വിരക്തിയുണ്ടാക്കുക, ശരീരത്തിൽ പിശാചിന്റെ സഞ്ചാരത്തിന് തടസ്സമുണ്ടാക്കുക, പാവപ്പെട്ടവരുടെ പ്രശ്നങ്ങളിൽ സഹാനുഭൂതിയും സഹതാപവുമുണ്ടാക്കുക, പരലോക ചിന്തയുണ്ടാക്കുക, സർവ്വോപരി പരലോകത്തിലേക്കുള്ള ഏറ്റവും ഉത്തമ വിഭവമായ തഖ്വയുണ്ടാക്കുക തുടങ്ങി ഒരു വിശ്വാസിയെ വിശുദ്ധ ജീവിതത്തിന് പരിശീലനം നൽകുവാൻ ഉപയുക്തമായതാണ് വ്രതാനുഷ്ഠാനം.

നോമ്പിന്റെ വിവക്ഷ

ഭാഷയിൽ: തടഞ്ഞു നിർത്തുക, പിടിച്ച് നിർത്തുക.
സാങ്കേതിക ഭാഷയിൽ: രണ്ടാം ഫജ്ർ(പ്രഭാതം) മുതൽ സൂര്യാസ്തമയം വരെ നോമ്പു മുറിയുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും അകന്നു നിൽക്കുന്ന ഒരു ആരാധനയാണ് നോമ്പ്.

റമദാൻ വ്രതം നിർബ്ബന്ധം

ഇസ്‌ലാമിൽ റമദാൻ മാസത്തിലെ നോമ്പ് നിർബ്ബന്ധമാക്കിയത് ഹിജ്റ രണ്ടാം വർഷത്തിലാണ്. പ്രവാചക തിരുമേനി(സ) ഒമ്പത് റമദാനുകൾ നോമ്പനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. നോമ്പ് നിർബ്ബന്ധമായിത്തീരുവാനുള്ള അഞ്ച് നിബന്ധനകൾ:

1- മുസ്‌ലിമായിരിക്കുക. അതിനാൽ അവിശ്വാസിയുടെ നോമ്പ് അസാധുവാണ്. കാരണം നോമ്പ് ഒരു ആരാധനയാണ്. അതിന് നിയ്യത്ത് (ഉദ്ദേശം) അനിവാര്യവുമാണ്.
2- പ്രായ പൂർത്തിയെത്തുക. ഇതൊടെ കുട്ടികൾ ഒഴിവാകുന്നു. കാരണം അവർ മുകല്ലഫ് (ദൈവിക ശാസന യേറ്റവർ) അല്ല. പരിശീലനത്തിന് വേണ്ടി കുട്ടികൾ നോമ്പെടുക്കുന്നത് പുണ്യമുള്ളതാണ്.
3- ബുദ്ധിയുണ്ടായിരിക്കുക. ഭ്രാന്തന്മാർ ഇതിൽ നിന്ന് ഒഴിവാകുന്നു. അവർക്ക് സ്വയം ബുദ്ധി ഇല്ലാത്തതിനാൽ തക്‌ലീഫ് ഇല്ല.
4- കഴിവുണ്ടായിരിക്കുക. വാർദ്ധക്യം കൊണ്ടോ രോഗം കാരണമായോ നോമ്പെടുക്കുവാൻ അശക്തരായവൽ ഇതോടെ ഒഴിവാകുന്നു.

5- നാട്ടിൽ താമസിക്കുക. ഇതൊടെ യാത്രക്കാർ ഒഴിവാകുന്നു.

എന്നാൽ ഒരു അവിശ്വാസി മുസ്ലിമാവുകയോ, ഭ്രാന്തന് സ്വയബുദ്ധിയുണ്ടാവുകയോ, കുട്ടിക്ക് പ്രായ പൂർത്തിയെത്തുകയോ, യാത്രക്കാരൻ നാട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തുകയോ, ആർത്തവകാരി ശുദ്ധിഘട്ടത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയോ, അശക്തന് നോമ്പെടുക്കുവാൻ കഴിവ് നേടുകയോ, അതല്ലെങ്കിൽ റമദാൻ മാസപ്പിറവി വിവരം പകൽ സമയത്ത് അറിയാനിടയാവുകയോ ചെയ്താൽ ആ ദിവസത്തെ തന്നെ അവശേഷിക്കുന്ന സമയം നോമ്പെടുക്കുകയും റമദാൻ പൂർത്തിയായ ശേഷം ആ നോമ്പ് നിർവ്വഹി(ഖളാ വീട്ടുകയും) ക്കുകയും വേണം.

നോമ്പിന്റെ നിയ്യത്ത്

റമദാൻ വ്രതം, പ്രായശ്ചിത്ത വ്രതം, നേർച്ചയാക്കിയ വ്രതം തുടങ്ങി നിർവ്വഹിക്കൽ നിർബ്ബന്ധമാക്കിയിട്ടുള്ള നോമ്പുകാർക്ക് രാത്രി സമയത്ത് തന്നെ നിശ്ചിതമായ ഉദ്ദേശം (നിയ്യത്ത്) ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്. മനസ്സിൽ ഉദ്ദേശമുണ്ടായിരുന്നാൽ മതി. പ്രത്യേകമായി എന്തെങ്കിലും ചൊല്ലി പറയുവാനായി ഇസ്ലാം പഠിപ്പിക്കുന്നില്ല. എല്ലാം കർമ്മങ്ങളും ഉദ്ദേശങ്ങൾക്കടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമെ സ്വീകരിക്കുകയുള്ളൂ. നിയ്യത്തില്ലാത്ത കർമ്മങ്ങൾ അസ്വീകാര്യമാണ്. എന്നാൽ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ കാണുന്നത് പോലെ ഓരോ കർമ്മങ്ങൾക്കും നിയ്യത്തുകൾ നാവ് കൊണ്ട് ചൊല്ലിപ്പറയാറുണ്ട്. അതിന് മതത്തിൽ അടിസ്ഥാനമില്ല. 'നിയ്യത്ത്' എന്ന അറബി പദത്തിന്റെ അർത്ഥം 'ഉദ്ദേശിക്കുക, കരുതുക, വിചാരിക്കുക' എന്നൊക്കെയാണ്. അത്കൊണ്ട് തന്റെ നാവ് കൊണ്ട്

ചൊല്ലി പറയേണ്ടതില്ല. എന്നാൽ ഹജ്ജിനും ഉംറക്കും പ്രവാചകൻﷺ പറഞ്ഞത്പോലെ പറയേണ്ടതുണ്ട്. ഒരു ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക:

(عن عمر بن الْخطابِ قَالَ قَالَ رسولُ اللهِ صلى اللــه عليــهِ وسلم إنما الأعمالُ بالنيةِ وإنما لامرئٍ ما نــوى فَمــن كانــت هِجرته إلى اللهِ ورسولِهِ فَهجرته إلى اللهِ ورسولِهِ ومن كانــت هِجرته لدنيا يصيبها أو امرأةٍ يتزوجها فَهجرته إلى ما هاجر إليهِ) (بخاري ومسلم)

ഉമറുബ്നുൽ ഖത്വാബിؓൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻﷺ പറയുകയുണ്ടായി: "തീർച്ചയായും കർമ്മങ്ങൾ ഉദ്ദേശങ്ങൾക്ക് അനുസരിച്ചാണ്, ഓരോ മനുഷ്യനും അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചതാണ് ലഭിക്കുക. ആരുടെയെങ്കിലും പാലായനം അല്ലാഹുവിലേക്കും അവന്റെ റസൂലിലേക്കുമാണെങ്കിൽ അവന്റെ ഹിജ്റ അല്ലാഹുവിലേക്കും റസൂലിലേക്കുമാണ്. ആരുടെയെങ്കിലും ഹിജ്റ ഇഹലോകത്തെ വല്ല നേട്ടങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കുവാനോ, അല്ലെങ്കിൽ ഒരു സ്ത്രീയെ വിവാഹം കഴിക്കുവാനോ ആരെങ്കിൽ അവന്റെ പാലായനം അവൻ ഏതൊന്നിന് വേണ്ടിയാണോ ഹിജ്റ പോയത് അതിനുള്ളതാകുന്നു" (ബുഖാരി, മുസ്ലിം)

(عن حفْصةَ زوجِ النبِي صلى الله عليهِ وسلم أن رسولَ اللــهِ صلى الله عليهِ وسلم قَالَ من لَم يجمِعِ الصيام قَبلَ الْفَجرِ فَــلا صِيام له) (رواه احمد واصحاب السنن وابن خزيمه وابن حبان)

പ്രവാചക പത്നി ഹഫ്സ്വയി(റ)ൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻﷺ പറഞ്ഞു: "പ്രഭാതത്തിന് മുമ്പേ നോമ്പെടുക്കണമെന്ന് തീരുമാനിക്കാത്തവന് നോമ്പുണ്ടായിരിക്കുകയില്ല" (അഹ്മദ്, ഇബ്നു ഹിബ്ബാൻ)

രാത്രിയുടെ ആദ്യം, മധ്യം അവസാനം എന്ന വ്യത്യാസമെന്നും ഇവിടെയില്ല. ഒരാൾ രാത്രി ഉറങ്ങുന്നതിനു മുമ്പേ നോമ്പെടുക്കണമെന്ന ഉദ്ദേശമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ പിന്നീട് പ്രഭാതം പുലർന്ന ശേഷം അയാൾ ഉറക്കമുണർന്നെന്നിരിക്കട്ടെ, എങ്കിലും അയാൾ നോമ്പെടുത്താൽ ആ നോമ്പ് ശരിയായതായിരിക്കും. ഇൻശാഅ് അല്ലാഹ്. എന്നാൽ ഐഛിക വ്രതമാണെങ്കിൽ പ്രഭാതോദയത്തിന് ശേഷം നോമ്പു മുറിയുന്ന സംഗതിയൊന്നുമുണ്ടായില്ലെങ്കിൽ പകൽ സമയത്ത് തന്നെ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നാലും (നിയ്യത്തുണ്ടായാൽ) അതു മതിയാകുന്നതാണ്. ഒരു ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക:

(عن عائشةَ أم المؤمنين قَالت دخلَ علي النبي صلى الله عليـه وسلم ذَات يومٍ فَقَالَ هلْ عِندكُم شيءٌ فَقُلْنا لا قَالَ فَـإني إذَنْ صائم ثُم أتانا يوما آخر فَقُلْنا يا رسولَ اللهِ أهدِي لنا حيس فَقَالَ أرِينيهِ فَلقَد أصبحت صائما فَأكَلَ) (مسلم)

സത്യവിശ്വാസികളുടെ മാതാവായ ആയിശാ(റ)ൽ നിന്ന്, അവർ പറയുന്നു: "ഒരു ദിവസം പ്രവാചകൻﷺ എന്റെയടുത്ത് പ്രവേശിച്ച് ചോദിക്കുകയുണ്ടായി, നിങ്ങളുടെ അടുത്ത് വല്ലതും(ഭക്ഷിക്കുവാൻ) ഉണ്ടോ? അപ്പോൾ ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞു: ഇല്ല. എങ്കിൽ ഞാൻ നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുകയാണ്. അതുപോലെ മറ്റൊരു ദിവസം പ്രവാചകൻﷺ ഞങ്ങളുടെ അടുത്ത് വന്നു. അപ്പോൾ ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞു:

പ്രവാചകരെ, നമുക്ക് 'ഹൈസ്' (ഒരു തരം പലഹാരം) സമ്മാനമായി ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. തിരുമേനിﷺപറഞ്ഞു: കൊണ്ടുവരൂ, ഞാൻ നോമ്പുകാരനായിരുന്നു, അങ്ങിനെ അദ്ദേഹമത് ഭക്ഷിച്ചു" (മുസ്ലിം)

റമദാൻ മാസമുറപ്പിക്കുന്നത്

താഴെ പറയുന്ന രണ്ടിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു മാർഗത്തിലൂടെ മാസപ്പിറവി നിശ്ചയിക്കാവുന്നതാണ്. ഇത് കൂടുതൽ വിശദീകരിക്കേണ്ട വിഷയമാണ് . ഇവിടെ സംക്ഷിപ്തമായ വിവരണം മാത്രം നൽകുകയാണ്

1 ചന്ദ്രോദയം ദർശിക്കുക. ഒരാൾ സ്വയം തന്നെ ചന്ദ്രനെ ദർശിക്കുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ ദർശിച്ചതായി സത്യസന്ധനും മുകല്ലഫുമായ ഒരാൾ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്താൽ നോമ്പെടുക്കൽ നിർബ്ബന്ധമാണ്.

2 ശഅബാൻ മുപ്പത് പൂർത്തിയാക്കുക. ശഅബാൻ മുപ്പതാം രാവിൽ മാസപ്പിറവി ദർശിക്കുന്നതിന് മേഘം, അന്തരീക്ഷം മൂടിക്കെട്ടുക തുടങ്ങിയ തടസ്സമുണ്ടാകുകയോ അതല്ലെങ്കിൽ ഈ തടസ്സങ്ങളൊന്നും ഇല്ലാതിരുന്നിട്ടും പിറവി ദർശനം ഉണ്ടാവാതിരിക്കുകയോ ആണെങ്കിലാണ് ഇങ്ങനെ ശഅബാൻ മുപ്പത് പൂർത്തിയാക്കേണ്ടത്. താഴെ വരുന്ന ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക.

(عن محمدِ بن زيادٍ قالَ سمِعت أبا هريرةَ رضِي الله عنه يقُولُ قَالَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم صوموا لِرؤيتِهِ وأفْطِروا لِرؤيتِهِ فإنْ غُمي عليكُم فأكْمِلوا عِدةَ شعبانَ ثَلاثِين) (بخاري ومسلم)

മുഹമ്മദ്ബ്നു സിയാദ്ﷺ പറയുന്നു: അബൂഹുറൈറ ﷺ പറയുന്നതായി ഞാൻ കേട്ടു, പ്രവാചകൻﷺ പറഞ്ഞു: “നിങ്ങൾ മാസപ്പിറവി കാണുമ്പോൾ നോമ്പെടുക്കുകയും മാസപ്പിറവി (ശവ്വാലിൻെറ) കാണുമ്പോൾ നോമ്പ് അവ സാനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക. ഇനി അന്തരീക്ഷം മേഘാ വൃതമാണെങ്കിൽ ശഅബാൻ മൂപ്പത് പൂർത്തിയാക്കുക യും ചെയ്യുവിൻ” (ബുഖാരി, മുസ്ലിം)

നോമ്പ് ഖളാഅ് വീട്ടൽ

തൻെറ മേലുള്ള ബാധ്യത ഒഴിവാക്കുവാനായി നോമ്പ് നിർവ്വഹിച്ച് വീട്ടാൻ (**ഖളാഅ്** വീട്ടാൻ) ധൃതി കാണിക്കുന്നത് നല്ലതാണ്. എന്നാൽ അടുത്ത റമദാൻ വരെ അത് പിന്തിപ്പിക്കുന്നത് അനുവദനീയം തന്നെയാണ്. ആയിശാ(റ) ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:

(عن أَبِي سلَمةَ قَالَ سمِعت عائِشةَ رضِي الله عنها تقُولُ كَـانَ يكُونُ علَي الصوم مِن رمضانَ فَما أَستطِيع أَنْ أَقْـضِيه إِلا فِـي شعبانَ الشغلُ مِن رسول اللهِ صلى الله عليهِ وسلم أَوبِرسـول اللهِ صلى الله عليهِ وسلم) (مسلم)

“റമദാനിലെ നോമ്പ് എനിക്ക് കടമായി അവശേഷിക്കാറുണ്ട്. പിന്നെ നബി(സ)യിൽ നിന്നുള്ള ജോലി കാരണമോ, അല്ലെങ്കിൽ പ്രവാചകൻെറ സാന്നിദ്ധ്യം കാരണമോ എനിക്കത് ശഅബാനിൽ മാത്രമേ നിർവ്വഹിക്കുവാൻ സാധിക്കാറുള്ളൂ” (മുസ്ലിം)

ഖളാഅ് വീട്ടുമ്പോൾ ഇടവിട്ട് നോമ്പെടുക്കുന്നത് അനുവദനീയമാണ്. എന്നാൽ കടം വീട്ടുവാനുള്ള ദിവസങ്ങൾ മാത്രം ശഅ്ബാനിൽ അവശേഷിക്കുന്ന സാഹചര്യമാണെങ്കിൽ തുടർച്ചയായി തന്നെ നിർവ്വഹിച്ചു വീട്ടൽ നിർബ്ബന്ധമായിത്തീരുന്നു.

അടുത്ത റമദാൻ സമാഗതമാകുന്നത് വരെ ഖളാഅ് വീട്ടൽ പിന്തിപ്പിക്കുന്നതിൻെറ വിധി:

രോഗം യാത്ര പോലെയുള്ള സ്വീകാര്യമായ കാരണം കൊണ്ടാണ് പിന്തിപ്പിച്ചതെങ്കിൽ മാത്രമേ നോമ്പ് ഖളാഅ്വീട്ടൽ നിർബ്ബന്ധമായിത്തീരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ ഖളാഅ് വീട്ടുന്നത് പിന്തിപ്പിക്കുവാൻ കാരണമൊന്നും ഇല്ലാതിരിക്കുകയും പുതിയ റമദാൻ സമാഗതമാകുന്നതിന് മുമ്പ് മരണപ്പെടുകയുമാണെങ്കിൽ അയാളുടെ മേൽ യാതൊരു ബാധ്യതയും ഉണ്ടായിത്തീരുകയില്ല. കാരണം അയാൾ മരണപ്പെടുന്ന സമയത്തും ഖളാഅ് വീട്ടൽ പിന്തിപ്പിക്കുന്നത് അനുവദനീയമായിരുന്നു. പുതിയ റമദാൻ സമാഗതമായ ശേഷമാണ് അയാൾ മരണപ്പെടുന്നതെങ്കിൽ അയാളുടെ സ്വത്തിൽ നിന്നും ഓരോ ദിവസത്തിനും പകരമായി ഒരു പാവപ്പെട്ടവന് ഭക്ഷണം പ്രായ്ശ്ചിത്തമായി നൽകണം.

പ്രായ്ശ്ചിത്ത വ്രതമോ നേർച്ചയോ നിർവ്വഹിക്കാതെ മരണപ്പെട്ടാൽ

ഹജ്ജിൻെറ മൃഗബലിക്ക് പകരമായ നോമ്പ്, ളിഹാറിൻെറ (ഭാര്യയെ സമീപിക്കില്ലെന്ന് സത്യം ചെയ്തത് കൊണ്ടുണ്ടായ) നോമ്പ് തുടങ്ങിയ ഏതെങ്കിലും പ്രായ്ശ്

ചിത്ത നോമ്പ് നിർബ്ബന്ധമായിരുന്ന ഒരു വ്യക്തി മരണപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ ഓരോ ദിവസത്തിനും പകരമായി ഒരു ദരിദ്രന് ഭക്ഷണം നൽകിയാൽ മതി. നേർച്ചനോമ്പ് നിർബ്ബന്ധമായിരിക്കെയാണ് മരണപ്പെട്ടതെങ്കിൽ അയാളുടെ അടുത്ത ബന്ധു അത് നോറ്റുവീട്ടുന്നത് സുന്നത്താണ്. ഒരു ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം കാണാവുന്നതാണ്.

(عن ابن عباس رضي الله عنهما قالَ جاءَتِ امرأةٌ إلى رسول اللهِ صلى الله عليه وسلم فَقَالَت: يا رسولَ اللهِ إن أمي ماتت وعليها صوم نذْرٍ أفَأصوم عنها قالَ أرأيتِ لو كانَ على أمكِ دين فَقَضيتِيه أكانَ يؤدي ذَلكِ عنها قالت نعم قالَ فَصومِي عن أمكِ) (مسلم)

ഇബ്നു അബ്ബാസ്ﷺവിൽ നിന്ന്: "ഒരു സ്ത്രീ വന്ന് കൊണ്ട് പ്രവാചകനോട് പറഞ്ഞു: "എന്റെ ഉമ്മ നേർച്ച നോമ്പ് നിർബ്ബന്ധമാക്കിയിരിക്കെ മരിക്കുകയുണ്ടായി, അവർക്ക് വേണ്ടി ഞാൻ അത് നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതുണ്ടോ? തിരുമേനിﷺ പറഞ്ഞു: അതെ."(ബുഖാരി, മുസ്ലിം)

മഹാനായ ഇമാം ഇബ്നുൽ ഖയ്യിം(റ) പറയുന്നു: അടിസ്ഥാനപരമായി ഫറളായ നോമ്പ് ഒഴികെ നേർച്ച നോമ്പ് മയ്യിത്തിന് വേണ്ടി നിർവ്വഹിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. കാരണം അല്ലാഹു ഫറളാക്കിയ നോമ്പ് ഇസ്ലാമിന്റെ അടിസ്ഥാന കർമ്മങ്ങളിൽ പെട്ടതും നമസ്കാരം പോലെ തന്നെ മറ്റൊരാൾ പകരം നിർവ്വഹിച്ചാൽ മതിയാകാത്തതുമാണ്. അതേയവസരം നേർച്ചനോമ്പ് ശറഇൽ അടിസ്ഥാനപരമായി നിർബ്ബന്ധമാക്കപ്പെട്ടിരുന്നതായിരുന്നില്ല. മറിച്ച് അടിമ സ്വമേധയാ തന്റെ മേൽ നിർബ്ബന്ധ

ബാധ്യതയാക്കുകയായിരുന്നു. അത് കടബാധ്യതയുടെ സ്ഥാനത്താണ്. അങ്ങിനെയാണ് പ്രവാചകൻ(ﷺ) അതിനെ ഉപമിച്ചിരുന്നത്.

നോമ്പുകാരന് സുന്നത്തായ കാര്യങ്ങൾ

1- ഖുർആൻ, ദിക്റ് പാരായണം, ദാനധർമ്മങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുക, വെറുക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ നിന്ന് നാവിനെ നിയന്ത്രിക്കുക എന്നിവ നോമ്പുകാരന് സുന്നത്താണ്. ഒരു ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക:

(عن ابن عباسٍ قَالَ كَانَ رسولُ اللهِ صلى الله عليهِ وسلم أجود الناسِ وكَانَ أجود ما يكُونُ فِي رمضانَ حِين يلْقَاه جِبريلُ وكَانَ يلْقَاه فِي كُل ليلَةٍ مِن رمضانَ فَيدارِسه الْقُرآنَ فَلَرسولُ اللهِ صلى الله عليهِ وسلم أجود بِالْخيرِ مِن الريحِ المرسلَةِ) (بخاري).

ഇബ്നു അബ്ബാസ്(رضي الله عنه)വിൽ നിന്ന് നിവേദനം: "നബി(ﷺ) ജനങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ദാനധർമ്മം ചെയ്തിരുന്ന വ്യക്തിയായിരുന്നു. റമദാനിലെ ഓരോ രാത്രിയിലും ജിബ്രീൽ(عليه السلام) നബി(ﷺ)ക്ക് ഖുർആൻ ഓതിക്കേൾപ്പിച്ചിരുന്നപ്പോഴാണ് പ്രവാചകൻ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ദാനധർമ്മങ്ങൾ നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നത്. അപ്പോൾ അടിച്ചു വീശുന്ന കാറ്റിനേക്കാൾ ധർമ്മം നൽകുന്നവനായിരുന്നു"(ബുഖാരി)

2- ആരെങ്കിലും തന്നെ ആക്ഷേപിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഞാൻ നോമ്പ്കാരനാണെന്ന് ഉച്ചത്തിൽ പറയുന്നത് നല്ലതാണ്. ബുഖാരിയും മുസ്ലിമും ഉദ്ദരിച്ച ഹദീസിൽ നമുക്ക് അത് കാണാവുന്നതാണ്.

(عن أبي هريرةَ أن النبي صلى الله عليه وسلم قالَ الصيام جنـةٌ إذَا كانَ أحدكُم صائما فَلاَ يرفُثْ ولاَ يجهلْ فَإن امرؤ قاتلـه أو شاتمه فَلْيقُلْ إني صائم إني صائم) (بخاري ومسلم).

അബൂഹുറൈറ ﷺവിൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻ ﷺ പറയുന്നു: നോമ്പ് പരിചയാണ്, ആരെങ്കിലും നോമ്പുകാരനാണെങ്കിൽ അവൻ മ്ളേഛ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചെയ്യുവാനോ, അശ്രദ്ധയിലാകുവാനോ പാടില്ല. ആരെങ്കിലും അവനെ ഉപദ്രവിക്കുകയോ, ചീത്ത പറയുകയോ ആണെങ്കിൽ അവൻ ഞാൻ നോമ്പുകാരനാണെന്ന് പറയട്ടെ" (ബുഖാരി, മുസ്ലിം).

3- അത്താഴം കഴിക്കുന്നത് സുന്നത്താണ്. പ്രവാചകൻ(ﷺ) പറയുന്നു:

عن أنس بن مالكٍ رضي الله عنه قالَ قالَ النبي صلى الله عليـه وسلم تسحروا فَإن في السحور بركَةً)(متفق عليه) .

അബൂഹുറൈറ ﷺവിൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻ ﷺ പറഞ്ഞു: "നിങ്ങൾ അത്താഴം കഴിക്കുക, തീർച്ചയായും അത്താഴം കഴിക്കുന്നതിൽ അനുഗ്രഹം ഉണ്ട്" (മുസ്ലിം)

4- അത്താഴം കഴിക്കുന്നത് അവസാന സമയത്തേക്ക് പിന്തിപ്പിക്കുന്നതും നോമ്പു തുറക്കുന്നത് ആദ്യ സമയത്ത് തന്നെ വേഗം ആക്കുന്നതും സുന്നത്താണ്.

(عن أبي ذَر قالَ قالَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم لا تزالُ أمتي بخيرٍ ما عجلُوا الْإفْطَار وأخروا السحور) (أحمد)

അബൂദർറ് ﷺവിൽ നിന്ന്: നബി(ﷺ) പറയുന്നു: "അത്താഴം പിന്തിപ്പിക്കുകയും ധൃതിയിൽ നോമ്പ് തുറക്കുന്നതും ചെ

യുന്ന കാലത്തോളം എന്റെ സമുദായം നന്മയിൽ ത ന്നെ യായിരിക്കും" (അഹ്മദ്)

5- ഈത്തപ്പഴം കൊണ്ടോ അല്ലെങ്കിൽ കാരക്ക കൊ ണ്ടോ അതുമല്ലെങ്കിൽ വെള്ളം കൊണ്ടോ നോമ്പ് തുറ ക്കുക. അതുമല്ലെങ്കിൽ ഏതു ഭക്ഷണ പാനീയമായിരു ന്നാലും മതി.

عن أنس بن مالِكٍ يقُولُ كَانَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم يفْطِر على رطَباتٍ قَبلَ أَنْ يصلي فَإِنْ لَم تكُن رطَبات فَعلَى تمراتٍ فَإِنْ لَم تكُن حسا حسواتٍ مِن ماءٍ) (أبوداود)

അനസ്ബ്നു മാലികിൽ നിന്ന്: പ്രവാചകൻ ﷺ നമസ് കരിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് നോമ്പ് തുറന്നിരുന്നത് റുത്വബ് (പകുതി പഴുത്തതും, പകുതി പച്ചയായതുമായ ഈത്തപ്പ ഴം) കൊണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ റുത്വബ് കിട്ടിയില്ലെങ്കിൽ കാരക്ക കൊണ്ടായിരുന്നു, അതും ലഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ കുറച്ച് വെള്ളം കുടിച്ച് നോമ്പ് തുറന്നിരുന്നു" (അബൂദാവൂദ്)

6- തുറക്കുന്ന വേളയിൽ താഴെ വരും പ്രകാരം പ്രാർ ത്ഥിക്കലും സുന്നത്താണ്.

(عن ابن سالِمٍ الْمقفع قَالَ كَانَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم إِذَا أَفْطَر قَالَ ذَهب الظمأُ وابتلتِ الْعروق وثَبت الْأَجر إِنْ شاءَ الله) (رواه أبو داود والحاكم والبيهقي).

ഇബ്നുസാലിം അൽ മുഖഫ്ഫഹിൽ നിന്ന്, പ്രവാ ചകൻ ﷺ നോമ്പ് തുറക്കുന്നവേളയിൽ ഇങ്ങനെ പറയാ റുണ്ടായിരുന്നു: "ദാഹം തീർന്നു, അന്നനാളികൾ ഈറന ണിഞ്ഞു, ഇൻശാഅ് അല്ലാഹ് (അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കു

കയാണെങ്കിൽ) അല്ലാഹുവിൻെറ പ്രതിഫലം സ്ഥിരപ്പെട്ടു" (അബൂദാവൂദ്)

7- മിസ്‌വാക്ക് ചെയ്യുന്നത് സുന്നത്താണ്. ആമിറുബ്നു റബീഅ: പറയുന്നു:

عن عامر بن ربيعة قَالَ: رأيت النبي صلى الله عليه وسلم يستاك وهو صائم ما لا أحصي (رواه احمد وأبو داود والترمذي).

ആമിറുബ്നു റബീഅ:ﷺയിൽ നിന്ന്: "നബി തിരുമേനിﷺ നോമ്പുകാരനായിരിക്കെ തന്നെ എണ്ണിതിട്ടപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിക്കാത്തയത്ര മിസ്‌വാക്ക് ചെയ്യുന്നത് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്" (അബൂദാവൂദ്, തിർമിദി, ഇബ്നുമാജ)

8- നോമ്പുകാരെ നോമ്പ് തുറപ്പിക്കുന്നത് സുന്നത്താണ്. ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക.

(عن زيد بن خالد الجهني قَالَ: قَالَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم من فَطر صائما كَانَ له مِثْلُ أجره غَير أنه لا ينقُص مِن أجر الصائم شيئًا)((رواه الترمذي وابن ماجه واحمد وابن حبان).

സൈദ്ബ്നു ഖാലിദ്അൽ ജുഅനിയിﷺൽ നിന്ന് "റസൂലുല്ലാഹ്ﷺ പറയുന്നു: "നോമ്പു തുറപ്പിക്കുന്നവന് ആ നോമ്പുകാരൻെറ അത്ര തന്നെ പുണ്യം നേടാനാകും. എന്നാൽ അയാളുടെ പ്രതിഫലത്തിൽ യാതൊന്നും കുറവ് വരികയുമില്ല" (തിർമിദി, ഇബ്നുമാജ, അഹ്മദ്, ഇബ്നുഹിബ്ബാൻ)

9- റമദാനിൻെറ അവസാന പത്തിൽ 'ഇഹ്തികാഫ്' ഇരിക്കുന്നത് സുന്നത്താണ്. പ്രവാചകൻﷺ അവസാനത്തെ

പത്തിൽ സ്ഥിരമായി ഇഹ്തികാഫ് ഇരിക്കാറുണ്ടായിരു ന്നെന്ന് ഹദീസുകളിൽ കാണാനാവുന്നതാണ്.

(عن عبدِاللهِ بن عمر رضِي الله عنهما قَالَ كَانَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم يعتكِف العشر الأواخِرِ مِن رمضانَ) (بخاري)

അബ്ദുല്ലാഇബ്നു ഉമർ ﵁ പറയുന്നു: "പ്രവാചകൻ ﷺ റമദാനിൻെറ അവസാനപത്തിൽ ഇഹ്തികാഫ് ഇരുന്നിരുന്നു" (ബുഖാരി).

10- നോമ്പുകാരൻെറ എല്ലാ സമയങ്ങളിലും, പ്രത്യേകിച്ച് റമദാനിൻെറ അവസാന പത്തിൽ എല്ലാ ഇബാദത്തുകളും അനുഷ്ഠിച്ച് പുണ്യം നേടാൻ ജാഗ്രത കാണിക്കുന്നത് സുന്നത്താണ്. താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഹദീസ് കാണുക.

عن عائِشةَ رضِي الله عنها قَالت كَانَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم إذَا دخلَ العشر أحيا الليلَ وأيقَظَ أهله وجد وشد المِئْزر) (متفق عليه)

ആഇശാ(റ) പറയുന്നു: "അവസാനത്തെപ്പത്ത് കടന്ന് വന്നാൽ തിരുമേനി(ﷺ) ഉറക്കമിളക്കുകയും, തൻെറ കുടുംബത്തെ ഉണർത്തുകയും ആരാധനാനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്കായി കഠിന പരിശ്രമം നടത്തുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു" (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി)

നോമ്പുകാരന് കറാഹത്തായ കാര്യങ്ങൾ

1- ഉമനീർ ശേഖരിക്കുകയും പിന്നീട് ഒന്നിച്ച് വിഴുങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നത് കറാഹത്താണ്.
2- വായ കൊപ്ളിക്കുന്നതിലും മൂക്കിൽ വെള്ളം ചീറ്റുന്നതിലും അതിരുകവിയുന്നത് കറാഹത്താണ്.
3- ആവശ്യമില്ലാതെ ഭക്ഷണത്തിൻെറ രുചി നോക്കുന്നതും കറാഹത്താണ്.

നോമ്പുകാരന് നിർബ്ബന്ധമായ കാര്യങ്ങൾ

1- കളവ് പറയുക, ഏഷണിയും പരദൂഷണവും പറയുക, വഴക്കടിക്കുക, അസഭ്യം സംസാരിക്കുക എന്നിവയെല്ലാം വർജജിക്കേണ്ടത് എല്ലാ സമയത്തും നിർബ്ബന്ധമാണെങ്കിലും നോമ്പുകാരൻ ഇതെല്ലാം വർജജിക്കേണ്ടത് പ്രത്യേകം നിർബ്ബന്ധമാണ്. പ്രവാചകവചനം ശ്രദ്ധിക്കുക:

(عن أَبِي هريرةَ رضِي الله عنه قَالَ قَالَ رسولُ اللهِ صلى اللــه عليه وسلم من لَم يدع قَولَ الزورِ والْعملَ بِهِ فَلَيس لِلهِ حاجةٌ فِي أَنْ يدع طَعامه وشرابه) (رواه البخاري) .

അബൂഹുറൈറ ﵁ പറയുന്നു: പ്രവാചകൻ ﷺ പറഞ്ഞു: “വ്യാജ സംസാരവും പ്രവർത്തനവും അവിവേകം കാണിക്കുന്നതും ഒരാൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അയാൾ ഭക്ഷണ പാനീയങ്ങൾ വർജജിക്കണമെന്ന് അല്ലാഹുവിന് യാതൊരു ആവശ്യവുമില്ല” (ബാഖാരി)

റമദാനിൽ വ്യതം ഒഴിവാക്കാൻ അനുവദനീയമായ കാര്യങ്ങൾ

താഴെ പറയുന്നവർക്ക് റമദാനിൽ നോമ്പു ഒഴിവാക്കൽ അനുവദനീയമാണ്.

1- നോമ്പു നോറ്റാൽ ദോഷമാവുന്ന രോഗി. അല്ലെങ്കിൽ മരുന്ന് കഴിക്കേണ്ടതുണ്ട്, കഴിച്ചാൽ രോഗം ഭേദമാവുമെന്ന് പ്രതീക്ഷയുണ്ട് അത്തരം രോഗി.

2- നമസ്കാരം ഖസ്റാക്കുവാൻ അനുവദനീയമായ ദീർഘയാത്ര ചെയ്യുന്നവർ.

ഇവർക്ക് നോമ്പ് ഒഴിവാക്കുന്നതാണ് നല്ലത്, അതാണ് സുന്നത്ത്. ആ നോമ്പുകൾ പിന്നീട് നോറ്റുവീട്ടേണ്ടതുണ്ട്. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

(فَمن كَانَ مِنكُم مريضا أو على سفَرٍ فَعِدةٌ مِن أيامٍ أخر) (البقرة: 184)

“നിങ്ങളിലാരെങ്കിലും രോഗിയാവുകയോ യാത്രയിലാവുകയോ ചെയ്താൽ മറ്റു ദിവസങ്ങളിൽ നിന്ന് അത്രയും എണ്ണം (നോമ്പെടുക്കേണ്ടതാണ്)” (അൽബഖറ: 184)

ഈ വിഷയത്തിലുള്ള ഹദീസ് കാണുക:

(عن جابِرِ بن عبدِاللهِ رضِي الله عنه قَالَ كَانَ رسولُ اللهِ صلى الله عليهِ وسلم فِي سفَرٍ فَرأى زِحاما ورجلاً قَد ظُلِلَ عليهِ فَقَالَ ما هـذَا فَقَالُوا صائِم فَقَالَ لَيس مِن الْبِر الصوم فِي السفَرِ) (متفق عليه)

ജാബിർ‎ﷺ പറഞ്ഞു: “പ്രവാചകൻﷺ ഒരു യാത്രയിലായിരുന്നു, ഒരു സ്ഥലത്ത് അൽപം തിരക്ക് കണ്ടു, അവരിൽ ഒരാൾക്ക് തണൽ വിരിച്ചത് കണ്ടു. ആ സമയം പ്രവാചകൻﷺ ചോദിച്ചു: അതെന്താണ്? അവർ പറഞ്ഞു:

നോമ്പുകാരനാണ്. നബി പറഞ്ഞു: "യാത്രയിൽ നോമ്പ നുഷ്ഠിക്കുന്നത് പുണ്യത്തിൽ പെട്ടതല്ല" (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി).

(عن عائشةَ رضِي الله عنها أنها قالت سألَ حمزةُ بن عمـرو الأسلمِي رسولَ اللهِ صلى الله عليهِ وسلم عن الصيامِ فِي السفَرِ فقَالَ إنْ شِئْت فَصم وإنْ شِئْت فَأَفْطِر) (بخاري)

ആയിശാ(റ) പറയുന്നു: ഹംസ ഇബ്നു അംറുൽ അസ്ലമി ﷺ റസൂൽﷺയോട് യാത്രയിൽ നേമ്പെടുക്കുന്നിനെ സംബന്ധിച്ച് ചോദിക്കുകയുണ്ടായി. അപ്പോൾ നബിﷺ പറഞ്ഞു: "നീ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവെങ്കിൽ നോമ്പെടുക്കുക, നീ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവെങ്കിൽ നോമ്പെടുക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുക" (ബുഖാരി)

ഒരാൾ യാത്രയിൽ നോമ്പെടുത്താൽ അവന്ന് അത് മതിയാവുന്നതാണ്.

3- ആർത്തവകാരിയും പ്രസവ രക്തക്കാരിയും നോമ്പൊഴിവാക്കണം. പിന്നീട് നോറ്റുവീട്ടണം. ഇവർക്ക് നോമ്പെടുക്കൽ അനുവദനീയമല്ല. അവരുടെ നോമ്പ് ഹറാം തന്നെയാണ്.

(عن معاذَةَ قالت سألت عائشةَ فقُلْت ما بالُ الحـائض تقْـضِي الصوم ولا تقْضِي الصلاةَ فقَالت أحروريةٌ أنتِ قُلْـت لَـست بِحروريةٍ ولَكِني أسألُ قالت كانَ يصِيبنا ذَلك فنـؤمر بِقَـضاءِ الصومِ ولا نؤمر بِقَضاءِ الصلاةِ) (متفق عليه)

മുആദ:ﷺ പറഞ്ഞു: ഞാൻ ആയിശാ(റ)യോട് ചോദിച്ചു: ആർത്തവകാരികൾ നോമ്പ് ഖളാഅ് വീട്ടണം, എന്നാൽ നമസ്കാരം ഖളാഅ് വീട്ടേണ്ടതില്ല, എന്താണതിന് കാര ണം? അപ്പോൾ ആഇശാ(റ) പറഞ്ഞു: നീ 'ഹറൂറി യ്യയാ'ണോ നീ? (ഖവാരിജുകളിൽ പെട്ട ഒരു വിഭാഗത്തി ൻെറ പേരാണ് ഹറൂറികൾ എന്നത്). ഞാൻ ഹറൂറി യ്യയല്ലായെന്ന് ഞാൻ മറുപടി പറഞ്ഞു. ആയശാ(റ) പറ ഞ്ഞു: "ഞങ്ങൾക്ക് അത് (ആർത്തവം) ഉണ്ടാവാറുണ്ട്. അ ങ്ങിനെ നോമ്പു നോറ്റുവീട്ടാൻ ഞങ്ങൾ കൽപിക്കപ്പെട്ടി രുന്നു. എന്നാൽ നമസ്കാരം വീട്ടാൻ കൽപിക്കപ്പെട്ടിരു ന്നില്ല" (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി)

4- ഗർഭിണിയും മുലയൂട്ടുന്നവളും: അവർക്കും കുട്ടി കൾക്കും അവർക്കുമോ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാവുമെന്ന ഭയമു ണ്ടെങ്കിൽ നോമ്പൊഴിവാക്കാം. എന്നാൽ രോഗിയെപോ ലെ പിന്നീട് നോറ്റു വീട്ടേണ്ടതുണ്ട്. എന്നാൽ അവർക്ക് പ്രശ്നമില്ല കുട്ടികൾക്ക് മാത്രമേ പ്രശ്നമുള്ളുവെങ്കിൽ നോമ്പൊഴിവാക്കാം. പക്ഷെ, നോറ്റു വീട്ടുകയും ഒപ്പം ഓരോ ദിവസത്തിനും ഓരോ അഗതിക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുകയും വേണം. അല്ലാഹു പറഞ്ഞു:

(وعلى الذين يطيقونه فدية طعام مسكين) (البقرة آية184)

"(ഞെരുങ്ങിക്കൊണ്ട് മാത്രം) അതിനു സാധിക്കുന്നവർ (പ കരം) ഒരു പാവപ്പെട്ടവന്നുള്ള ഭക്ഷണം പ്രായശ്ചിത്ത മായി നൽകേണ്ടതാണ്" (അൽബഖറ: 184)

5- നോമ്പെടുക്കാനാവാത്ത വൃദ്ധൻ, ഭേദമാവുമെന്ന പ്രതീക്ഷയില്ലാത്ത രോഗി ഇവർക്ക് നോമ്പ് ഒഴിവാക്കാം. പകരം ഓരോ ദിവസത്തിനും ഓരോ അഗതിക്കും അ ന്നാട്ടിലെ അര സ്വാഅ് ഭക്ഷണം നൽകണം.

6- മുങ്ങി മരിക്കുവാൻ പോകുന്നയാളെ രക്ഷിക്കാനോ, ജിഹാദിന് വേണ്ടിയോ നോമ്പ് മുറിക്കുന്നവൻ. അവന്ന തിന് അനുവാദമുണ്ട്.

ഇത്തരം കാരണങ്ങളൊന്നുമില്ലാതെ നോമ്പൊഴിവാക്കാന നുവാദമില്ല. മനഃപൂർവ്വം നോമ്പൊഴിവാക്കിയാൽ അവനു കുറ്റമുണ്ട്. അവൻ തൗബ ചെയ്യുക നിർബ്ബന്ധമാണ്. നോറ്റു വീട്ടുകയും വേണം.

നോമ്പ് നിഷ്ഫലമാക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ

നോമ്പിനെ അസാധുവാക്കുന്ന ചില കാര്യങ്ങളു ണ്ട്. ഓരോ മുസ്ലിമും അത് മനസിലാക്കുകയും അതി ൽ നിന്ന് വിട്ട് നിൽക്കുകയും, അതിനെ സൂക്ഷിക്കുക യും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഇത് അനിവാര്യമാണ്.

1- റമളാനിൽ മനഃപൂർവ്വം ഭക്ഷണമോ പാനീയമോ അ തിനു തുല്ല്യമായ ഗ്ളൂക്കോസ് ഇഞ്ചക്ഷനോ രക്തം കയറ്റലോ തുടങ്ങിയവ ചെയ്യൽ. എന്നാൽ ഗ്ളൂക്കോ സല്ലാത്ത ഇഞ്ചക്ഷനാണെങ്കിൽ നോമ്പു മുറിയുകയില്ല. ഒഴിവാക്കലാണ് നല്ലത്. അതാണ് അല്ലാഹു പറയുന്നുത്.

(ثم أتموا الصيام إلى الليل) (البقرة آية 187

“എന്നിട്ട് രാത്രിയാകും വരെ നിങ്ങൾ വ്രതം പൂർണ്ണമാ യി അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യുക” (ബഖറ:187)

മറന്ന് കൊണ്ടാണ് ഭക്ഷണം കഴിച്ചതെങ്കിൽ കുഴപ്പമില്ല. റസൂൽ(സ) പറയുന്നു:

(عن أبي هريرةَ رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قالَ إذَا نسِي فأكلَ وشرب فليتم صومه فإنما أطعمه الله وسقاه) (رواه الجماعة).

അബൂഹുറൈറ ﷺവിൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻ ﷺ പറഞ്ഞു: "നോമ്പുകാരനായിരിക്കേ മറന്ന് കൊണ്ട് ആരെങ്കിലും തിന്നുകയോ കുടിക്കുകയോ ചെയ്താൽ അവൻ നോമ്പ് പൂർത്തിയാക്കട്ടെ, അല്ലാഹുവാണ് അവനെ തീറ്റുകയും കുടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തത്" (ബുഖാരി, മുസ്ലിം, അബൂദാവൂദ്, തിർമിദി)

2- വായിലൂടെയോ മൂക്കിലൂടെയോ വല്ലതും അകത്ത് കടക്കുക, എന്നാൽ സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരമല്ലാതെ വല്ല ഈച്ചയോ പൊടിയോ അകത്ത് കടന്നാൽ ഒരു പ്രശ്നവുമില്ല.

3- മനഃപൂർവ്വം ഛർദ്ദിക്കൽ. എന്നാൽ ഛർദ്ദിവന്നാൽ കുഴപ്പമില്ല.

4- സ്വന്തം പ്രവർത്തികൊണ്ട് ഇന്ദ്രിയം പുറപ്പെടൽ. സംയോഗമോ, ചുംബനമോ, സ്പർശനമോ, നോട്ടമോ, സ്വയംഭോഗമോ ഇവയൊക്കെ കാരണമാകാം.

5- കൊമ്പ് വെച്ചിട്ടോ, സംഭാവന നൽകുവാനോ ശരീരത്തിൽ നിന്നും രക്തം എടുക്കൽ. എന്നാൽ രക്തം പരിശോധിക്കുവാനോ പല്ലെടുക്കൽ, മുറിവ് ഇതിലൂടെയൊക്കെ വരുന്ന അൽപം ചോര നോമ്പിനെ ബാധിക്കുകയില്ല.

6- ആർത്തവ രക്തവും പ്രസവ രക്തവും. ഇതുണ്ടാവുന്നത് സൂര്യാസ്തമനത്തിന് തൊട്ടു മുമ്പാണെങ്കിലും ശരി നോമ്പു മുറിയും.

7- സംയോഗം. സ്ഖലനമുണ്ടായാലും ഇല്ലെങ്കിലും ശരി നോമ്പു മുറിയും.

<u>നോമ്പ് നിഷ്ഫലമാകുവാനുള്ള നിബന്ധനകൾ</u>

1- ഇന്ന കാര്യം ചെയ്താൽ നോമ്പ് നിഷ്ഫലമായി പോകുമെന്നതിനെക്കുറിച്ച് അറിവുള്ളവനായിരിക്കണം. അറിവില്ലാത്തവനായിരിക്കരുത്.

2- സ്വബോധത്തോടെയാവണം. മറന്ന് കൊണ്ടാവരുത്.

3- നോമ്പ് മുറിയുന്ന കാര്യങ്ങൾ ആരുടെയെങ്കിലും നിർബ്ബന്ധത്തിന് വഴങ്ങിയിട്ടാകരുത്. സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരമാവണം.

അറിവില്ലാതെയോ ഉദ്ദേശമില്ലാതേയോ മേൽപറഞ്ഞ നോമ്പു മുറിയുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലുമൊന്ന് ചെയ്താൽ നോമ്പു മുറിയുകയില്ല. നോമ്പ് സാധുവായി തീരുന്നതാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

(ربنا لا تؤاخِذْنا إنْ نسِينا أو أخطأنا) (البقرة: 286)

“ഞങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവെ, ഞങ്ങൾ മറന്ന് പോയതിലോ, ഞങ്ങൾക്ക് തെറ്റു പറ്റിയതിലോ ഞങ്ങളെ നീ പിടികൂടരുതേ” (അൽബഖറ:286)

(عن أَبي ذَر الْغِفَاري قَالَ قَالَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم إن الله تجاوز عن أمتي الخطأَ والنسيانَ وما استكْرهوا عليهِ) (رواه ابن ماجه والطبراني والحاكم)

അബൂദർറുൽ ഗിഫാരിﷺവിൽ നിന്ന്: തിരുമേനിﷺ പറയുന്നു: “അബദ്ധവും മറവിയും നിർബന്ധിപ്പിക്കപ്പെട്ടതും

എൻെറ സമുദായത്തിന് മാപ്പു നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു" (ഇ ബ്നുമാജ, ത്വബ്റാനി, ഹാകിം)

(عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: إذا نسي فأكل وشرب فليتم صومه فإنما أطعمه الله وسقاه) (رواه الجماعة).

അബൂഹുറൈറ(ﷺ)വിൽ നിന്ന് നിവേദനം: "ആരെങ്കിലും മറന്നു കൊണ്ട് ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയോ കുടിക്കുകയോ ചെയ്താൽ അവൻ നോമ്പ് പൂർത്തിയാക്കട്ടെ. കാരണം അല്ലാഹുവാണ് അവനെ തീറ്റുകയും കുടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തത്" (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി)

അറിഞ്ഞുകൊണ്ടും ഓർമ്മയോടും കൂടി സ്വമേധയാ നോമ്പുമുറിയുന്ന കാര്യം ചെയ്താൽ അല്ലാഹുവിങ്കലേക്ക് ഖേദിച്ച് മടങ്ങണം. ആ ദിവസത്തെ നോമ്പു നോറ്റുവീട്ടണം, സംയോഗത്തിനൊഴികെ ഒന്നിനും പ്രായശ്ചിത്തം ഇല്ല. ആരെങ്കിലും റമദാനിലെ പകലിൽ നോമ്പനുഷ്ഠിച്ച് കൊണ്ട് സംയോഗം ചെയ്താൽ അവന് കടുത്ത പ്രായശ്ചിത്തമുണ്ട്. അവ അടിമയെ മോചിപ്പിക്കുക, അതിന് കഴിയില്ലെങ്കിൽ രണ്ടു മാസം തുടർച്ചയായി നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുക, അതിനും കഴിയില്ലെങ്കിൽ അറുപത് അഗതികൾക്ക് ഭക്ഷണം കൊടുക്കുക എന്നിവയാണ്. ഓരോ അഗതിക്കും അര സ്വാഅ് വീതം നൽകണം. ഈ പ്രായശ്ചിത്തം ക്രമമനുസരിച്ചാവണം. അതായത് അടിമയെ മോചിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലങ്കിലേ രണ്ട് മാസം തുടർച്ചയായി നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുകയെന്നതിലേക്ക് കടക്കാവൂ, അതിനും സാധിച്ചില്ലങ്കിലേ അറുപത് അഗതികൾക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുന്നതിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാവൂ.

സൂര്യാസ്തമനത്തിലേയും സുബ്ഹിലേയും സംശയം.

സൂര്യനസ്തമിച്ചോ എന്നു സംശയമുണ്ടായിരിക്കെ നോമ്പു മുറിക്കുവാൻ പാടില്ല. കാരണം, പകലാണിവിടെ അടിസ്ഥാനം. സുബ്ഹി ആയോ ഇല്ലേ എന്നു സംശയം വന്നാൽ തിന്നുകയും കുടിക്കുകയും ചെയ്യാം. കാരണം ഇവിടെ രാത്രിയാണ് അടിസ്ഥാനം. അല്ലാഹു പറയുന്നത് നോക്കുക.

(وكُلُوا واشربوا حتى يتبين لَكُم الخيطُ الأبيض مِن الخيطِ الأسودِ مِن الفَجرِ)(البقرة: 187)

“നിങ്ങൾ തിന്നുകയും കുടിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുക. പുലരിയുടെ വെളുത്ത ഇഴകൾ കറുത്ത ഇഴകളിൽ നിന്ന് തെളിഞ്ഞ് കാണുമാറാകുന്നതുവരെ” (ബഖറ:187)

സുന്നത്ത് നോമ്പുകൾ

1- ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ നോമ്പ് ദാവൂദ്(عليه السلام)യുടേതാണ്. ഒരു ദിവസം നോമ്പെടുക്കും അടുത്ത ദിസം ഒഴിവാക്കും.

(عن عبدِ اللهِ بن عمرٍو رضِي الله عنهما أن رسولَ اللهِ صلى الله عليهِ وسلم قَالَ ... صم أَفْضَلَ الصيامِ عِند اللهِ صوم داود عليهِ السلام كَانَ يصوم يوما ويفْطِر يوما) (بخاري ومسلم)

അബ്ദുല്ലാഇബ്നു അംറ്ﷺൽ നിന്ന് റസൂലുല്ലാഹി പറയുന്നു: "നീ നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുക, അല്ലാഹുവിൻെറടുത്ത് ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ടമായ നോമ്പ് ദാവൂദ്ﷺൻെറ നോമ്പാണ്, അദ്ദേഹം ഒരു ദിവസം നോമ്പനുഷ്ഠിക്കും, അടുത്ത ദിവസം നോമ്പ് ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്യുക" (ബുഖാരി, മുസ്ലിം)

2- റമദാൻ മാസത്തിന് ശേഷം ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ നോമ്പ് അല്ലാഹുവിൻെറ മാസമായ മുഹർറം.

(عن أَبِي هريرةَ رضِي الله عنه قَالَ قَالَ رسولُ اللهِ صلى اللــه عليهِ وسلم أَفْضلُ الصيامِ بعد رمضانَ شهر اللهِ الْمحرم وأَفْضلُ الصلاةِ بعد الْفَرِيضةِ صلاةُ الليل) (مسلم)

അബൂഹുറൈറﷺവിൽ നിന്ന് നബിﷺ പറയുകയുണ്ടായി: റമദാനിന് ശേഷം ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ടമായ നോമ്പ് അല്ലാഹുവിൻെറ മാസമായ മുഹർറത്തിലെ നോമ്പാണ്, ഫർള് നമസ്കാരത്തിന് ശേഷം ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ നമസ്കാരം രാത്രിയിലെ നമസ്കാരമാകുന്നു" (മുസ്ലിം)

അതിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനം മുഹർറം ഒമ്പതും പത്തും. മുഹർറം പത്തിൻെറ നോമ്പ് കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ പാപങ്ങൾക്ക് പ്രായശ്ചിത്തമാണ്. പത്തിന് മുമ്പോ പിമ്പോ ഒരു ദിവസം (ഒമ്പതോ,പതിനൊന്നോ) നോമ്പെടുക്കുന്നത് വളരെ പുണ്യമുള്ള കാര്യമാണ്.

3- ശവ്വാലിലെ ആറു ദിവസത്തിലെ നോമ്പ്.

(عن أبي أيوب الأنصاري رضي الله عنه قال أن رسـول اللـه صلى الله عليه وسلم قالَ من صام رمضانَ ثم أتبعه ستا من شوال كانَ كصيامِ الدهر) (مسلم)

അബൂഅയ്യൂബുൽ അൻസാരിﷺവിൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻﷺ പറയുന്നു: "റമദാനിൽ നോമ്പെടുത്തിട്ട് അതിൻെറ തുടർച്ചയായി ആറു ദിവസം ശവ്വാലിൽ നിന്നും ചേർത്താൽ ആയുഷ്കാലത്തെ മുഴുവൻ നോമ്പിനെ പോലെ ആയി"

4- ദുൽ ഹിജ്ജ: ഒന്നു മുതൽ ഒൻപത് വരെ. അതിൽ പ്രധാനം ഒൻപത്. അറഫാ ദിനം. 9 ലെ നോമ്പ് രണ്ടു വർഷത്തെ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടും. എന്നാൽ ഹജ്ജ് ചെയ്യുന്നവർക്ക് ഈ നോമ്പില്ല.

(عن أبي قتادةَ قالَ رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم صيام يوم عرفَةَ أحتسِب على اللهِ أنْ يكفر السنةَ التي قبله والسنةَ التي بعده ...) (مسلم)

അബൂഖത്വാദ:ﷺവിൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻﷺ പറഞ്ഞു: 'അറഫ ദിനത്തിലെ നോമ്പ് അതിൻെറ മുമ്പിലത്തെ ഒരു വർഷത്തെയും, അതിന് ശേഷമുള്ള ഒരു വർഷത്തെയും പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടുമെന്ന് ഞാൻ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു" (മുസ്ലിം).

5- എല്ലാ മസാവും മൂന്ന് ദിവസത്തെ നോമ്പ്. അതിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനം 13, 14, 15 വെളുത്ത ദിവസങ്ങൾ എന്ന പേരിലറിയപ്പെടുന്ന അയ്യാമുൽ ബീള്.

(عن أبي ذَر قَالَ أمرنا رسولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم أنْ نصوم مِن الشهر ثَلاثَةَ أيامِ البِيض ثَلاثَ عشرةَ وأربع عشرةَ وخمس عشرةَ) (النسائي)

അബൂദർറ് ﷺ പറഞ്ഞു: "ഓരോ മാസത്തിലെയും പതിമൂന്ന്, പതിനാല്, പതിനഞ്ച് എന്നീ വെള്ള ദിവസങ്ങളിൽ നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുവാൻ പ്രവാചകൻ ﷺ ഞങ്ങളോട് കൽപിച്ചിരുന്നു" (നസാഇ)

6- എല്ലാ തിങ്കളും വ്യാഴവും. ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക. എന്ത് കൊണ്ടാണ് നിങ്ങൾ എല്ലാ വ്യാഴാഴ്ചയും തിങ്കളാഴ്ചയും നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുന്നത് എന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ നബി ﷺ പറയുകയുണ്ടായി:

(... قَالَ ذَلِكَ يومان تعرض فِيهما الأعمالُ على رب العالمين وأحِب أنْ يعرض عملِي وأنا صائِم ...) (أحمد)

"കർമ്മങ്ങളൊക്കെ അല്ലാഹുവിന്റെ മുമ്പിൽ സമർപ്പിക്കപ്പെടുന്ന രണ്ട് ദിവസങ്ങളാണവ. നോമ്പുകാരനായിരിക്കെ എന്റെ കർമ്മങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുന്നത് ഞാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു" (അഹമദ്)

വെറുക്കപ്പെട്ട നോമ്പുകൾ

1- റജബിലെ നോമ്പ്.

وكان عمر بن الخطاب رضي الله عنه يضرب اكتف المتــرجبين حتى يضعوها في الطعام ويقول :(كلوا فإنما هو شهر كانت تعظمه الجاهلية)(أخرجه ابن أبي شيبه).

റജബിൽ നോമ്പെടുക്കുന്നവരെ ഉമർ(ﷺ) അവർ ഭക്ഷണപ്പാത്രത്തിൽ കൈവെക്കും വരെ അടിക്കുമായി രുന്നു. അദ്ദേഹം പറയും: "ഭക്ഷണം കഴിക്കുവിൻ. ജാഹി ലിയ്യത്തിൽ ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ദിവസമാണിത്" (ഇബ്നു അബീ ശൈബ)

2- വെള്ളിയാഴ്ച മാത്രമായി നോമ്പെടുക്കുന്നത്.

നബി(ﷺ) പറഞ്ഞു:

(عن أَبِي هريرةَ رضِي الله عنه قَالَ سمِعت النبِي صلى الله علَيهِ وسلم يقُولُ: لاَ يصومن أَحدكُم يوم الْجمعةِ إِلا يومــا قَبلَــه أَو بعده) (بخاري)

അബൂഹുറൈറﷺ നബിﷺ പറഞ്ഞതായി ഞാൻ കേട്ടു: "നിങ്ങളാരും വെള്ളിയാഴ്ച മാത്രമായി നോമ്പെടുക്കരു ത്. മുമ്പോ പിമ്പോ ഒരു ദിവസം നോമ്പെടുക്കുന്നുവെ ങ്കിൽ ആവാം" (ബുഖാരി)

2- സംശയ ദിവസം സുന്നത്ത് നോമ്പെടുക്കുന്നത്. ന ബി(ﷺ) പറഞ്ഞു:

عن عمار قَالَ: من صام الْيوم الذِي يشك فِيهِ الناس فَقَد عصى أَبا الْقَاسِمِ صلى الله علَيهِ وسلم)(رواه أبو داود والترمذي)

അമ്മാർ‎ﷺ പറയുന്നു: “സംശയമുള്ള ദിവസം നോമ്പെടു ക്കുന്നവൻ അബുൽ ഖാസിം(മുഹമ്മദ് നബി(ﷺ)യെ ധി ക്കരിച്ചു കഴിഞ്ഞു” (അബൂദാവൂദ്, തിർമിദി)

3- ശഅബാൻ പതിനഞ്ചിന് മാത്രമായുള്ള നോമ്പ്. (ബറാത്ത് നോമ്പ്) ശഅബാൻ പതിനഞ്ചിന് മാത്രം പ്രത്യേകം നോമ്പെടുക്കുന്നതിന് യാതൊരു തെളിവും ഇസ്‌ലാമിക പ്രമാണങ്ങളിൽ കാണാനാവില്ല.

ഹറാമായ നോമ്പുകൾ

1- രണ്ട് പെരുന്നാൾ ദിവസങ്ങളിലും നോമ്പനുഷ്ഠിക്കു ന്നത് നിഷിദ്ധമാണ്.

(عن عائِشةَ رضِي الله عنها قَالَت نهى رسولُ اللهِ صلى الله علَيهِ وسلم عن صومين يومِ الْفِطْرِ ويومِ الْأَضحى) (متفق عليه)

ആയിശാവിൽ നിന്ന്: “രണ്ട് ദിവസം നോമ്പ് നബി(ﷺ) വിരോധിച്ചു. ഈദുൽ ഫിത്വ്റും, ഈദുൽ അദ്ഹായും” (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി)

3- അയ്യാമുത്തശ്‌രീഖിലെ നോമ്പ്. ദുൽഹിജജ: 13, 14, 15. എന്നീ ദിവസങ്ങളിൽ. എന്നാൽ ബലിമൃഗം കൊ ണ്ടുവന്നിട്ടില്ലാതെ ഹജജ് ചെയ്യുന്ന മുതമത്തിഅ്നോ ഖാ രിനോ ഈ ദിവസങ്ങളിൽ നോമ്പെടുക്കാം.

عن ابن عمر رضي الله عنه قالَ لم يرخص في أيامِ التـشريق أنْ يصمن إلا لمن لم يجدِ الهدي) (البخاري)

ഇബ്നു ഉമർ‎ﷺ പറയുന്നു: "ബലിമൃഗത്തെ കൂടെ കൊണ്ടുവരാത്തവർക്കൊഴികെ അയ്യാമുത്തശ്‌രീഖിൽ നോമ്പെടുക്കാൻ ഇളവ് നൽകപ്പെട്ടിട്ടില്ല" (ബുഖാരി)

നാം അറിയേണ്ട കാര്യങ്ങൾ

1- വലിയ അശുദ്ധിയോടെ ഉണർന്നാൽ അത്താഴം കഴിച്ചു നോമ്പെടുക്കണം. സുബഹിക്ക് (ബാങ്കിന്) ശേഷം കുളിച്ചാലും മതി. ആർത്തവകാരിയും പ്രസവരക്തക്കാരിയും സുബഹിക്ക് തൊട്ട് മുമ്പ് ശുദ്ധിയായായും നോമ്പ് എടുക്കണം. സുബഹിക്ക് ശേഷം കുളിച്ചാലും മതി.

2- സുന്നത്ത് നോമ്പ് എടുത്തവന് അത് പൂർത്തിയാക്കുക നിർബ്ബന്ധമില്ല. ആവശ്യമെങ്കിൽ മുറിക്കാവുന്നതാണ്.

(عن عائشةَ أم المؤمنين قالت دخلَ علي النبي صلى الله عليـه وسلم ذات يومٍ فقالَ هلْ عندكُم شيءٌ فقُلْنا لا قالَ فـإني إذَنْ صائِم ثُم أتانا يوما آخر فقُلْنا يا رسولَ اللهِ أهدِي لنا حيس فقالَ أرينيهِ فلقَد أصبحت صائِما فأكلَ) (مسلم)

സത്യവിശ്വാസികളുടെ മാതാവായ ആയിശാ(റ)ൽ നിന്ന്, അവർ പറയുന്നു: "ഒരു ദിവസം പ്രവാചകൻﷺ എന്റെ യടുത്ത് പ്രവേശിച്ച് ചോദിക്കുകയുണ്ടായി, നിങ്ങളുടെ അടുത്ത് വല്ലതും(ഭക്ഷിക്കുവാൻ) ഉണ്ടോ? അപ്പോൾ ഞ

ങ്ങൾ പറഞ്ഞു: ഇല്ല. എങ്കിൽ ഞാൻ നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുക യാണ്. അതുപോലെ മറ്റൊരു ദിവസം പ്രവാചകൻ ഞ ങ്ങളുടെ അടുത്ത് വന്നു. അപ്പോൾ ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞു: പ്ര വാചകരെ, നമുക്ക് 'ഹൈസ്' (ഒരു തരം പലഹാരം) സ മ്മാനമായി ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. തിരുമേനി പറഞ്ഞു: കൊണ്ടു വരൂ, ഞാൻ നോമ്പുകാരനായിലുന്നു, അങ്ങിനെ അദ്ദേ ഹമത് ഭക്ഷിച്ചു" (മുസ്ലിം)

എന്നാൽ ഫർള് നോമ്പ് പൂർത്തിയാക്കുകതന്നെ വേണം.

3- റമദാനിൻെറ രാത്രികളിൽ ഭാര്യഭർതൃ ബന്ധത്തി ലേർപ്പെടുക, ഇഞ്ചക്ഷൻ എടുക്കുക, കണ്ണിൽ സുറുമ പോലെയുള്ളത് ഉപയോഗിക്കുക, രക്ത പരിശോധന നടത്തുക, ഭക്ഷണം രുചി നോക്കുക, ഉറക്കത്തിൽ സ്കലനം ഉണ്ടാവുക എന്നിവയൊന്നും നോമ്പിനെ നിഷ്ഫലമാക്കി കളയുകില്ല.

തറാവീഹ്

തറാവീഹ്, തഹജ്ജുദ്, ഖിയാമുല്ലൈൽ എന്നീ നാ മങ്ങളിലെല്ലാം അറിയപ്പെടുന്ന രാത്രി നമസ്കാരം എല്ലാ കാലങ്ങളിലുമുണ്ട്. എന്നാൽ റമളാനിൽ അത് സംഘടിത മായി കഴിയുന്നത്ര ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്ത്കൊ ണ്ട് നമസ്കരിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേകം പ്രാധാന്യമുണ്ട്. ഒരു ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക:

(عن أَبِي سلمَةَ بن عبدِالرحمن أنه سأَلَ عائِشَةَ رضِي الله عنهـا
كَيف كَانت صلاَةُ رسول اللهِ صلى الله عليهِ وسلم فِي رمضانَ
فَقَالَت ما كَانَ يزيد فِي رمضانَ ولاَ فِي غَيرِه علَى إِحدى عشرةَ

ركْعةً يصلي أربعا فَلاَ تسلْ عن حسنِهن وطُولِهن ثُم يصلي أربعا فَلاَ تسلْ عن حسنِهن وطُولِهن ثُم يصلي ثَلاَثًا فَقُلْت يا رسـولَ اللهِ أتنام قَبلَ أنْ توتر قَالَ يا عائِشةُ إِن عيني تنامـان ولاَ ينـام قَلْبِي) (بخاري)

അബൂസലമതബ്നു അബ്ദുർറഹ്മാൻ ആയിശാ(റ) യോട് പ്രവാചകൻﷺയുടെ രാത്രിയിലെ നമസ്കാരം എങ്ങിനെയായിരുന്നുവെന്ന് ചോദിക്കുകയുണ്ടായി, അപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: "റമളാനിലാവട്ടെ, അല്ലാത്ത സമയത്താവട്ടെ നബി പതിനൊന്ന് റകഅത്തിൽ കൂടുതൽ നമസ്കരിക്കാറുണ്ടായിരുന്നില്ല. നാല് റകഅത്ത് നമസ്കരിക്കും, അതിൻെറ ഭംഗിയെ സംബന്ധിച്ചും ദൈർഘ്യത്തെ സംബന്ധിച്ചും നീ ചോദിക്കേണ്ടതില്ല. വീണ്ടും നാല് റകഅത്ത് നമസ്കരിക്കും അതിൻെറ ഭംഗിയെ സംബന്ധിച്ചും ദൈർഘ്യത്തെ സംബന്ധിച്ചും നീ ചോദിക്കേണ്ടതില്ല. പിന്നീട് മൂന്ന് റകഅത്ത് നമസ്കരിക്കും. ഞാൻ ചോദിക്കും പ്രവാചകരെ, അങ്ങ് വിത്ർ നമസ്കരിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഉറങ്ങുകയാണോയെന്ന്. നബി പറയും: ആയിശാ എൻെറ കണ്ണുകൾ ഉറങ്ങുന്നുവെങ്കിലും എൻെറ ഹൃദയം ഉറങ്ങുന്നില്ല" (ബുഖാരി)

ലൈലത്തുൽ ഖദ്ർ

ലൈലത്തുൽ ഖദ്റിൻെറ മഹത്വം:

ലൈലത്തുൽ ഖദ്റിൽ പ്രാർത്ഥനക്ക് ഉത്തരം ലഭിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

(إنا أنزلناه في ليلة القدر(1)وما أدراك ما ليلة القـدر(2)ليلـة القدر خير من ألف شهر) (القدر:3)

'തീർച്ചയായും നാം ഇതിനെ (ഖുർആനിനെ) നിർണയ ത്തിന്റെ രാത്രിയിൽ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. നിർണയ ത്തിന്റെ രാത്രി എന്നാൽ എന്താണെന്ന് നിനക്കറിയാ മോ? നിർണയത്തിന്റെ രാത്രി ആയിരം മാസത്തെക്കാ ൾ ഉത്തമമാകുന്നു.' (അൽഖദ്ർ: 1-3)

ഈ വിഷയത്തിലുള്ള ഹദീസ് ഒന്ന് ശ്രദ്ധിക്കുക:

(عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسـلم قال: من قام ليلة القدر إيمانا واحتسابا غفر له ما تقدم من ذنبه) (متفق عليه).

അബൂഹുറൈറ(ﷺ)വിൽ നിന്ന് നിവേദനം: പ്രവാചകതി രുമേനി(ﷺ)യിൽ നിന്ന് "വിശ്വാസത്തോടും പ്രതിഫലേഛ യോടും കൂടി ലൈലത്തുൽ ഖദ്റിൽ നിന്ന് നമസ്കരിച്ചാ ൽ അവന്റെ കഴിഞ്ഞു പോയ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെ ടും" (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി)

ലൈലത്തുൽ ഖദ്റിന്റെ സമയം:

ലൈലത്തുൽ ഖദ്ർ റമദാനിലെ അവസാനപ്പ ത്തിലെ ഒറ്റ രാവിലായിരിക്കും അഭിപ്രായത്തിനാണ് കൂടു തൽ പ്രാധാന്യം. ഒരു പക്ഷെ 27-ാം രാവിലും ആവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. എന്നാൽ 27-ാം രാവിലാണ് ലൈലത്തുൽ ഖദ്ർ എന്ന് പറയുവാൻ വ്യക്തമായ തെളിവുകളില്ല. ഒരു ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക:

عن عيينةُ بن عبدِ الرحمن عن أَبِيهِ قَالَ ذَكَرت لَيلَةَ القَدرِ عِنـد أَبِي بَكْرَةَ فَقَالَ ما أَنا بِملْتمِسِها بعدما سمِعت رسولَ اللهِ صـلى الله علَيهِ وسلم إِلا فِي عشرِ الأَواخِرِ سمِعت رسولَ اللهِ صـلى الله علَيهِ وسلم يقُولُ التمِسوها فِي العشرِ الأَواخِرِ فِي الوِترِ مِنه ...) (أحمد)

ഉയൈനബ്നു അബ്ദുർറഹ്മാൻ തന്റെ പിതാവിൽ നിന്നും, ഞാൻ അബൂബകർയുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ ലൈലത്തുൽ ഖദ്റിനെ സംബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞു, അപ്പോൾ അബൂബകർപറഞ്ഞു: 'അത് അവസാനപത്തിലെ ഒറ്റ രാവിലായിരിക്കും വരുകയെന്ന് പ്രവാചകൻﷺയിൽ നിന്ന് ഞാൻ കേട്ടു, അങ്ങിനെ പ്രവാചകൻﷺയിൽ നിന്ന് കേട്ടത് മുതൽ ഞാനതിനെ അവസാന പത്തിലല്ലാതെ അന്വേഷിക്കാറില്ല" (അഹ്മദ്)

ലൈലത്തുൽ ഖദ്ർ റമദാനിലെ അവസാന പത്തിലുള്ള ഒറ്റ രാവുകളിലായിരിക്കും. ആയതിനാൽ അവസാന പത്തിൽ നാം അതിനെ പ്രതീക്ഷിക്കുക.

ലൈലത്തുൽഖദ്ർ രഹസ്യമാക്കി വെച്ചതിലെ തത്വം:

അവസാന പത്തിലെ ഒറ്റ രാവുകളിൽ അത് വരുമെന്ന് പ്രവാചകൻﷺ നമുക്ക് അറിയിച്ചു തന്നു. അത് കൊണ്ട് തന്നെ അവസാന പത്തിലെ എല്ലാ ഒറ്റ രാവുകളിലും ഇന്ന് ലൈലത്തുൽ ഖദ്ർ ആയിരിക്കുമെന്ന് വിചാരിച്ച് വിശ്വാസികൾ കൂടുതൽ സൽകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യും. അത് മൂലം വിശ്വാസികൾക്ക് തന്നെയാണ് ഗുണം ലഭിക്കുന്നത്. ജുമുഅ: ദിവസം ഉത്തരം ലഭിക്കുന്ന ഒരു സ

മയം ഉണ്ട് എന്നാൽ ആ സമയം ഏതെന്ന് പറയാത്തത് പോലെ തന്നെ. ആയതിനാൽ നാം റമദാനിൻെറ അവസാന പത്തിലെ ഒറ്റ രാവുകളിൽ ലൈലത്തുൽ ഖദ്റിനെ പ്രതീക്ഷിച്ച് കൊണ്ട് സൽകർമ്മങ്ങൾ അധികരിപ്പിക്കുക. അവസാന പത്തിൽ താഴെ വരുന്ന പ്രാർത്ഥന ചൊല്ലുന്നത് നല്ലതാണ്.

(عن عائشةَ قَالت: قُلْت يا رسولَ اللهِ أرأيت إِنْ عَلِمت أي ليلةٍ ليلةُ الْقَدرِ ما أقُولُ فِيها قَالَ قُولي اللهم إنك عفُو كَريم تحِب الْعفْو فَاعف عني) (رواه الترمذي والنسائي وابن ماجة أحمد)

ആയിശാ(റ) പറഞ്ഞു: പ്രവാചകരെ, ലൈലത്തുകൾ ഖദ്ർ ഇന്ന ദിവസമാണെന്ന് എനിക്ക് മനസിലായാൽ ഞാൻ എന്താണ് അതിൽ പ്രാർത്ഥിക്കേണ്ടത്. നബിﷺ പറയുകയുണ്ടായി: നീ ഇങ്ങനെ പറയുക: "അല്ലാഹുവെ, നീ മാപ്പു നൽകുന്നവനാണ്. മാപ്പ് നീ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നവനാണ്. അത്കൊണ്ട് എനിക്ക് നീ മാപ്പ് തരേണമേ" (അഹ്മദ്, ഇബ്നുമാജ, തിർമിദി).

ഇഹ്തികാഫ്

വിശുദ്ധ റമദാനിൽ അല്ലാഹുവിലേക്ക് കൂടുതൽ അടുക്കുവാനായി പള്ളിയിൽ ഭജനമിരിക്കൽ സുന്നത്തതാണ്. പ്രവാചകൻﷺ തൻെറ എല്ലാ റമദാനിലും അവസാന പത്തിൽ ഇഹ്തികാഫിരിന്നിരുന്നു. പ്രവാചകനോടൊപ്പം അവിടുത്തെ ഭാര്യമാരും ഇഹ്തികാഫിരുന്നു. പ്രവാചകൻﷺയുടെ വഫാത്തിന് ശേഷം അവിടുത്തെ ഭാര്യമാർ പള്ളിയിൽ ഇഹ്തികാഫ് ഇരുന്നിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ത

ന്നെ സ്ത്രീകൾക്കും വിശുദ്ധ റമദാനിൽ ഇഹ്തികാഫി രിക്കാവുന്നതാണ്.

നിർവ്വചനം:

ഭാഷാർത്ഥം: ഒരു കാര്യത്തിൽ സ്ഥിരമായിരിക്കുക.
മതപരമായ അർത്ഥം: പ്രത്യേകം വിശേഷണമനുസരിച്ച് പള്ളിയിൽ താമസിച്ച് അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടി പുണ്യകർമ്മ ങ്ങൾ ചെയ്ത് ഇബാദത്തുകളിൽ മുഴുകുക.

തത്വം:

ഭക്തനായ വിശ്വാസി പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്ത്, തിന്മകളിൽ നിന്ന് വിട്ടു നിന്ന്, അല്ലാഹുവിലേക്ക് അടു ക്കാൻ വേണ്ടി പള്ളിയിൽ കഴിയുക എന്നത് ആ വിശ്വാ സിക്ക് അല്ലാഹുവോടുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെ അടയാളമാ ണ്. അവന്റെ തൃപ്തിതേടുന്നതിന്റെ ലക്ഷണമാണ്. ശാശ്വതമായ സ്വർഗലോകത്തെ പ്രതിഫലത്തോടുള്ള താ ൽപര്യമാണ്. അല്ലാഹു അരുളി:

(وعهدنا إلى إبراهيم وإسماعيلَ أنْ طهرا بيتي للطائفين والعاكفين والركع السجودِ) (البقرة آية 125)

“ഇബ്രാഹിമിന്നും ഇസ്മാഈലിനും നാം കൽപന നൽ കിയത്, ത്വവാഫ്(പ്രദക്ഷിണം) ചെയ്യുന്നവർക്കും, ഇഹ്തി കാഫ് (ഭജന) ഇരിക്കുന്നവർക്കും തലകുനിച്ചും സാഷ് ടാംഗം ചെയ്തും നമസ്കരിക്കുന്ന (പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന)വർ ക്കും വേണ്ടി എന്റെ ഭവനത്തെ നിങ്ങളിരുവരും ശു ദ്ധമാക്കി വെക്കുക എന്നായിരുന്നു” (ബഖറ: 125)

ഇഹ്തികാഫിന്റെ വിധി:

റമദാനിൽ ഇഹ്തികാഫ് ഇരിക്കുയെന്നത് സുന്നത്താണ്. റമദാൻ അവസാനത്തിൽ റസൂൽ(ﷺ) ഇത് പതിവാക്കി. കൂടെ അവിടുത്തെ ഭാര്യമാരും, പ്രവാചകൻെറ വഫാത്തിന് ശേഷവും അവിടുത്തെ ഭാര്യമാർ ഇഹ്തികാഫിരുന്നു. ഇഹ്തികാഫിരിക്കും എന്ന് നേർച്ച ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ നിർബന്ധമാവില്ല. റസൂൽ(ﷺ) അരുളി:

(من نذَر أنْ يطِيع الله فَلْيطِعه) (رواه البخاري)

"ആരെങ്കിലും അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുവാനാണ് ആരെങ്കിലും നേർച്ച നേർന്നതെങ്കിൽ അവൻ അല്ലാഹുവെ അനുസരിക്കട്ടെ" (ബുഖാരി)

ഇഹ്തികാഫിൻെറ നിബന്ധനകൾ:

1- നിയ്യത്ത് (ഉദ്ദേശം)
2- ഇസ്ലാം
3- ബുദ്ധിയുണ്ടായിരിക്കുക
4- വകതിരിവ്
5- കുളി നിർബ്ബന്ധമാവുന്ന അശുദ്ധിയില്ലാതിരിക്കുക.

(ولاَ جنبا إلا عابِري سبِيلٍ حتى تغتسِلُوا) (النساء :43)

"ജനാബത്തുകാരായിരിക്കുമ്പോൾ നിങ്ങൾ കുളിക്കുന്നത് വരെയും (നമസ്കാരത്തെ സമീപിക്കരുത്) നിങ്ങൾ വഴി കടന്ന് പോകുന്നവരായിക്കൊണ്ടല്ലാതെ" (നിസാഅ്:43)

6- പള്ളിയിലായിരിക്കുക.

(وأنتم عاكِفُونَ فِي المساجِدِ) (البقرة آية 187)

"നിങ്ങൾ പള്ളിയിൽ ഇഹ്തികാഫ് ഇരിക്കുമ്പോൾ" (അൽബഖറ:187)

ഇഹ്തികാഫിൻെറ സുന്നത്തുകൾ:

പ്രവാചകൻ പഠിപ്പിച്ച പുണ്യകർമ്മങ്ങളിൽ വ്യാപൃതനാവുക, അത്യാവശ്യമില്ലാത്ത വാക്കുകളും പ്രവൃത്തികളും വെടിയുക.

ഇഹ്തികാഫിൽ അനുവദനീയമായവ:

അത്യാവശ്യങ്ങൾക്ക് പുറത്ത് പോവാം. ശുദ്ധീകരിക്കുവാൻ, കൊണ്ടുവരാൻ ആളില്ലാത്ത അവസ്ഥയിൽ ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ, മലമൂത്ര വിസർജനത്തിന്, രോഗിയെ സന്ദർശിക്കുമെന്ന് നിബന്ധന വെച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ രോഗ സന്ദർശനത്തിന്, ജുമുഅ നമസ്കാരത്തിന്. ഭാര്യക്ക് ഭർത്താവിനെ സന്ദർശിക്കാം, സംസാരിക്കാം. അധികരിക്കാത്തവിധം സന്ദർശകനോട് സംസാരിക്കാം.

ഇഹ്തികാഫ് അസാധുവാകുന്ന കാര്യങ്ങൾ:

1- യോനിയിൽ നടത്തുന്ന സംയോഗം.

2- സ്ഖലനം സംഭവിക്കുന്ന വിധത്തിൽ യോനിയിലൂടെയല്ലാത്ത ബന്ധം.

3- അത്യാവശ്യമില്ലാതെ പള്ളിയിൽ നിന്നും പുറത്ത് പോകൽ.

അവസാനപ്പത്തിലല്ലാതെ ഇഹ്തികാഫ് ഇരിക്കുന്നതിൻെറ വിധി:

മുസ്ലിം തൻെറ മതനിയമങ്ങൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടത് പ്രവാചകതിരുമേനിയിൽ നിന്നാണ്, റസൂലുല്ലാഹ് റമളാനിലല്ലാതെ ഇഹ്തികാഫ് ഇരുന്നിട്ടില്ല, ഖളാഅ് വീട്ടാനല്ലാതെ. അത് പോലെതന്നെ പ്രവാചകാനുയായികളും ഖളാഅ് വീട്ടുവാനല്ലാതെ റമദാനിലല്ലാതെ ഇഹ്തികാഫ് ഇരുന്നിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഉമറുബ്നുൽ ഖത്താബ് പ്രവാചകനോട് ഫത്വ ചോദിച്ചപ്പോൾ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞതായി നമുക്ക് ബുഖാരിയിൽ കാണാവുന്നതാണ്.

(عن ابن عمر رضي الله عنهما أن عمر سألَ النبي صلى اللــه عليه وسلم قَالَ: كُنت نذَرت فِي الْجاهلِيةِ أنْ أعتكِف ليلةً فِــي المسجدِ الحرامِ قَالَ فَأوفِ بِنذْرِك) (بخاري)

ഇബ്നു ഉമർ ﵁ പറയുന്നു: ഉമർ പ്രവാചകനോട് ചോദിച്ചു: "ഞാൻ ഒരു രാത്രി മസ്ജിദുൽ ഹറാമിൽ ഇഹ്തികാഫ് ഇരിക്കുവാൻ ജാഹിലിയ്യാ കാലത്തിൽ നേർച്ച നേർന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ധേഹത്തോട് പറഞ്ഞു: "നീ നിന്റെ നേർച്ച വീട്ടുക" (ബുഖാരി)

എന്നാൽ ഇത് മുസ്ലിം ഉമ്മത്തിന് മൊത്തത്തിൽ ഒരു നിയമമാക്കിയിട്ടില്ല. റമദാനിലെ അവസാനപ്പത്തിലല്ലാതെ ഇഹ്തികാഫ് അനുവദനീയമായിരുന്നെങ്കിൽ അത് ജനങ്ങൾക്ക് അറിയിച്ച് കൊടുക്കുമായിരുന്നു.

സ്ത്രീകൾക്കും പള്ളിയിൽ ഇഹ്തികാഫ് ഇരിക്കാവുന്നതാണ്. പ്രവാചക പത്നിമാർ പ്രവാചകനോടൊപ്പവും, അതുപോലെ നബി ﷺ യുടെ മരണ ശേഷവും ഇഹ്തികാഫ് ഇരുന്നതായി നമുക്ക് ഹദീസുകളിൽ കാണാവുന്നതാണ്. ഒരു ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക:

(عن عائِشةَ رضِي الله عنها زوجِ النبِي صلى الله عليه وسلم أن النبِي صلى الله عليه وسلم كانَ يعتكِف الْعشر الأواخِــر مِــن رمضانَ حتى توفاه الله ثُم اعتكَف أزواجه مِن بعدِهِ) (بخــاري ومسلم)

പ്രവാചക പത്നി ആയിശാ(റ)യിൽ നിന്ന്: നബി ﷺ മരണം വരെ റമദാനിലെ അവസാന പത്തിൽ ഇഹ്തികാ

ഫ് ഇരുന്നിരുന്നു. അതിന് ശേഷം അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭാര്യമാരും ഇഹ്തികാഫ് ഇരുന്നു" (ബുഖാരി, മുസ്ലിം).

രത്ന ചുരുക്കം:

റമദാനിലെ അവസാനപ്പത്തിലല്ലാതെ ഇഹ്തികാഫ് സുന്നത്തില്ല. അത്പോലെ ജനങ്ങളോട് ഇഹ്തികാഫ് ഇരിക്കുവാൻ ആവശ്യപ്പെടുവാനും പാടില്ല. എന്നാൽ ഒരാൾ ഉമർ(ﷺ)ൻെറ ഹദീസ് പരിഗണിച്ച് കൊണ്ട് ഇഹ്തികാഫിരിക്കുവാൻ സുന്നത്താക്കിയാൽ അവനെ വിരോധിക്കേണ്ടതുമില്ല. പക്ഷെ, നാം അവനോട് പറഞ്ഞ് കൊടുക്കേണ്ടത് ഏറ്റവും നല്ലതും സുന്നത്തായതും പ്രവാചകൻ(ﷺ) ചെയ്തത് പോലെ ചെയ്യുന്നതാണ്.

ഫിത്വ്ർ സകാത്ത്

ഇസ്ലാമിക പ്രമാണങ്ങൾ അനുസരിച്ച് ജീവിക്കുന്ന മുസ്ലീങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹു രണ്ട് ആഘോഷങ്ങളാണ് നൽകിയിട്ടുള്ളത്. അത് വിശുദ്ധഖുർആൻ ഇറങ്ങിയ മാസമായ റമദാൻ മാസത്തിലെ നിർബ്ബന്ധ വ്രതത്തിന് ശേഷം വരുന്ന ശവ്വാൽ ഒന്നിനുള്ള 'ഈദുൽ ഫിത്വ്റും', ദുൽഹിജ്ജഃ പത്തിനുള്ള 'ഈദുൽ അള്ഹ'യുമാണ്. അതല്ലാത്ത ഒരു ആഘോഷവും ഇസ്ലാമിലില്ല. ഈദുൽ ഫിത്വ്റിന് മുമ്പ് മുസ്ലീങ്ങൾ നിർബ്ബന്ധമായും കൊടുത്തു വീട്ടേണ്ട സകാത്തുൽ ഫിത്വ്റിനെ സംബന്ധിച്ചാണ് അൽപം വിശദീകരിക്കുന്നത്. അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിക്കുമാറാവട്ടെ. ആമീൻ.

റമദാൻ മാസത്തിൽ നോമ്പനുസഷ്ടിക്കുവാൻ അവസരം ലഭിച്ചതിലുള്ള സന്തോഷത്താലും, അതിന്

അല്ലാഹുവിന് നന്ദി ചെയ്യുക എന്ന ഉദ്ദേശത്താലും, അതിൽ വന്ന്പോയിട്ടുള്ള വീഴ്ചകൾക്ക് പരിഹാരമെന്ന നിലക്കും, അല്ലാഹുവിൻെറ തൃപ്തി മാത്രം പ്രതീക്ഷിച്ച് കൊണ്ടും, പെരുന്നാൾ ദിനം മുസ്ലീങ്ങളിൽ പെട്ട ഒരാളും പട്ടിണി കിടക്കാതിരിക്കുവാനും, അന്യരുടെ മുന്നിൽ പോയി കൈ നീട്ടുന്ന സാഹചര്യം ഉണ്ടാകാതിരിക്കുവാനുമാണ് അല്ലാഹു മുസ്ലീങ്ങൾക്ക് സകാത്തുൽ ഫിത്വ്ർ നിർബ്ബന്ധമാക്കിട്ടുള്ളത്. ഹിജ്റ രണ്ടാം വർഷം റമദാനിലാണ് അല്ലാഹു സകാത്തുൽ ഫിത്വ്ർ നിർബ്ബന്ധമാക്കിയത്. വിശുദ്ധ ഖുർആനിൻെറയും തിരുസുന്നത്തിൻെറയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ അത് നിർബ്ബന്ധമാണെന്ന് നമുക്ക് കാണുവാൻ സാധിക്കും. താഴെ വരുന്ന വിശുദ്ധ ഖുർആനിലെ ആയത്തിനെ വിശദീകരിച്ച് കൊണ്ട്

(قَد أَفْلَح من تزكى) (سورة الأعلى:14)

"തീർച്ചയായും പരിശുദ്ധി നേടിയവർ വിജയം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നു" (അഅ്ലാ:14)

അബൂസഈദുൽ ഖുദ്രി ﷺയും, ഇബ്നുൽ ഉമറും ﷺ പറയുന്നത് ഈ ആയത്ത് വിശദീകരിക്കുന്നത് സകാത്തുൽ ഫിത്വ്റിനെ സംബന്ധിച്ചാകുന്നു എന്നാണ്. ഇത് ഇമാം ഖുർത്വുബി തൻെറ തഫ്സീറിൽ എടുത്ത് ഉദ്ദരിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇമാം ബുഖാരിയും, ഇമാം മുസ്ലിമും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്ന ഹദീസിൽ ഇപ്രകാരം കാണാം:

(أن رسولَ اللهِ صلى الله عليهِ وسلم فَرض زكَاةَ الْفِطْر)

"പ്രവാചകൻ ﷺ സകാത്തുൽ ഫിത്വ്ർ നിർബ്ബന്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു." (ബുഖാരി, മുസ്ലിം)

ആർക്കാണ് നിർബ്ബന്ധം?:

സ്ത്രീകളും, പുരുഷന്മാരും, ചെറിയവരും, വലിയവരും, സ്വതന്ത്രനും, അടിമയുമടങ്ങുന്ന എല്ലാ മുസ്ലീങ്ങൾക്കും നിർബ്ബന്ധമാണ് ഫിത്വർ സകാത്ത്. പെരുന്നാൾ ദിവസം തനിക്കും താൻ ചിലവിന് കൊടുക്കുന്നവർക്കുമുള്ള ഭക്ഷണത്തിനുള്ളത് കഴിച്ച് ബാക്കിയുള്ളതിൽ നിന്ന് സകാത്തുൽ ഫിത്വർ നൽകേണ്ടതാണ്. പ്രവാചകൻﷺയുടെ ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക:

(عن ابن عمر رضِي الله عنهما أن رسولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم: فَرض زكاةَ الفِطر صاعا مِن تمرٍ أو صاعا مِن شعِيرٍ على كُل حـر أو عبدٍ ذَكرٍ أو أنثى مِن المسلِمِين) (متفق عليه)

"പ്രവാചകൻ(ﷺ) ധാന്യത്തിൽ നിന്നോ, ഗോതമ്പിൽ നിന്നോ ഒരു സ്വാഹ് മുസ്ലീങ്ങളിൽ പെട്ട വലിയവർ ചെറിയവർ, സ്ത്രീകൾ, പുരുഷന്മാർ, അടിമകൾ, സ്വതന്ത്രൻ എന്നിവർക്ക് സകാത്തുൽ ഫിത്വർ നിർബ്ബന്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു" (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി)

ഓരോ മുസ്ലിമും തൻെറയും താൻ ചിലവിന് കൊടുക്കുന്ന ഭാര്യാസന്താനങ്ങൾ അടുത്ത ബന്ധുക്കൾ എന്നിവർക്ക് വേണ്ടിയും ഫിത്വർ സകാത്ത് കൊടുക്കേണ്ടതാണ്. പാവപ്പെട്ടവർ വീടു വിടാന്തരം കയറിയിറങ്ങി തെണ്ടി നടക്കുന്ന സാഹചര്യം ഒഴിവാക്കുവാനായി പാവപ്പെട്ടവരുടെ വീടുകളിലേക്ക് എത്തിച്ച് കൊടുക്കുകയാണ് വേണ്ടത്. താൻ താമസിക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് ഫിത്വർ സകാത്ത് ശേഖരിക്കുവാനും, വിതരണം ചെയ്യുവാനും സംവിധാനമുണ്ടെങ്കിൽ അതിൽ പങ്കാളികളാകാവുന്നതാണ്. ഉഥ്മാൻ(رضي الله عنه) തൻെറ ഫിത്വ്ർ സകാത്ത് കൊടുത്തിരുന്നത് സ്വയം തന്നെ വഹിച്ച് കൊണ്ട് പോയി പാവപ്പെട്ടവർക്ക് നൽകുകയായിരുന്നു പതിവ്.

നിർബ്ബന്ധമാവുന്ന സമയം:

ശവ്വാൽ ഒന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ച് കഴിഞ്ഞാൽ നേരത്തെ സൂചിപ്പിച്ചവർക്ക് സകാത്തുൽ ഫിത്വർ നിർബ്ബന്ധമായി. എന്നാൽ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ സമയം പെരുന്നാൾ ദിനം പെരുന്നാൾ നമസ്കാരത്തിന് മുമ്പാകുന്നു. അത്പോലെ പെരുന്നാളിൻെറ ഒരു ദിവസമോ, രണ്ട് ദിവസമോ മുമ്പും കൊടുത്ത് വീട്ടൽ അനുവദനീയമാണ്. എന്നാൽ നമസ്കാരത്തിന് ശേഷം പിന്തിപ്പിക്കൽ അനുവദനീയമല്ല. അവൻ കുറ്റക്കാരനാണ്താനും. ഇമാം ബുഖാരി ഉദ്ധരിക്കുന്ന ഹദീസിൽ കാണാം:

(... وأمر بها أنْ تؤدى قَبلَ خروج الناس إلى الصلاةِ) (بخاري)

"... ജനങ്ങൾ നമസ്കാരത്തിന് പോകുന്നതിന് മുമ്പ് അത് (ഫിത്വ്ർ സകാത്ത്) കൊടുത്തു വീട്ടുവാൻ (പ്രവാചകൻ ഞങ്ങളോട്) കൽപിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു" (ബുഖാരി). പെരുന്നാൾ നമസ്കാരത്തിന് ശേഷം കൊടുത്താൽ അത് ഫിത്വ്ർ സകാത്ത് ആവുകയില്ല, മറിച്ച് അത് ഒരു സ്വദഖ: മാത്രമെ ആവുകയുള്ളൂ. പ്രവാചകൻﷺ പറയുന്നു:

(... من أداها قَبلَ الصلاةِ فَهي زكاةٌ مقْبولةٌ ومن أداها بعد الـصلاةِ فَهي صدقَةٌ مِن الصدقَاتِ) (أبوداود)

"... ആരെങ്കിലുമത് (സകാത്തുൽ ഫിത്വ്ർ) നമസ്കാരത്തിന് മുമ്പ് വിതരണം നടത്തിയാൽ അത് സകാത്തുൽ ഫിത്വ്ർ ആകുന്നു, ആരെങ്കിലും അത് നമസ്കാരത്തിന് ശേഷമാണ് കൊടുത്തു വീട്ടുന്നതെങ്കിൽ അത് സ്വദഖ:കളിൽ പെടുന്ന ഒരു സ്വദഖ: മാത്രമാകുന്നു, (അത് ഫിത്വർ സകാത്ത് ആവുകയില്ല)" (അബൂദാവൂദ്).

എന്താണ് കൊടുക്കേണ്ടത്? എത്രയാണ് കൊടുക്കേണ്ടത്?

ഒരു സ്വാഹ് ഗോതമ്പ്, മുന്തിരി, പാൽകട്ടി, കാരക്ക എന്നിവയോ, അതല്ലെങ്കിൽ അതാത് നാട്ടിലെ പ്രധാന ഭക്ഷ്യ വസ്തുക്കൾ എന്നിവയാണ് കൊടുക്കേണ്ടത്. അത്പോലെ മനുഷ്യൻ ഭക്ഷിക്കുന്ന ഏത് ഭക്ഷ്യ പദാർത്ഥങ്ങളും ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. കാരണം അബൂസഈദുൽ ഖുദ്‌രി (ﷺ) പറയുന്നു:

(عن أَبِي سعِيدٍ الْخدري رضِي الله عنه قَالَ: كُنا نخرج فِي عهدِ رسول اللهِ صلى الله عليهِ وسلم يوم الْفِطْرِ صاعا مِن طَعامٍ، وقَالَ: أَبو سعِيدٍ وكَانَ طَعامنا الشعِير والزبِيب والأَقِطُ والتمر) (بخاري) .

“ഞങ്ങൾ പ്രവാചകൻെറ കാലത്ത് പെരുന്നാൾ ദിനത്തിൽ ഞങ്ങളുടെ ഭക്ഷണത്തിൽ നിന്ന് ഒരു സ്വാഅ് ഫിത്വർ സകാത്തായി നൽകാറുണ്ടായിരുന്നു. ഞങ്ങളുടെ ഭക്ഷണം ഗോതമ്പോ, മുന്തിരിയോ, പാൽ കട്ടിയോ, കാരക്കയോ ആയിരുന്നു” (ബുഖാരി)

ആധുനിക കാലത്തെ കിലോയും സ്വാഉം തമ്മിൽ ഭക്ഷണ പദാർത്ഥങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് വ്യത്യാസപ്പെട്ടേക്കാം. എന്നാൽ ഒരു മധ്യനിലവാരത്തിലുള്ള ധാന്യമാണെങ്കിൽ ഒരു സ്വാഹ് ഏകദേശം 2.40 കിലോ ഗ്രാം വരുന്നതാണ്.

ആർക്കാണ് നൽകേണ്ടത്?:

മുസ്ലീങ്ങളിലെ സാധുക്കൾക്കാണ് നൽകേണ്ടത്. പ്രവാചകൻ ﷺ പറയുന്നു:

(عن ابن عباسٍ قَالَ: فَرض رسولُ اللهِ صلى الله عليهِ وسلم زكَاةَ الْفِطْرِ طُهرةً لِلصائِمِ مِن اللغوِ والرفَثِ وطُعمةً لِلْمساكِينِ ...) ((أبوداود)

ഇബ്നു അബ്ബാസ് റസൂലുല്ലാഹ്ﷺയിൽ നിന്ന് ഉദ്ദരിക്കുന്നു: "നോമ്പ്കാരനിൽ വന്നിരിക്കുന്ന ചെറിയ വീഴ്ചകളെയും, ചെറിയ പാപങ്ങളെയും ശുദ്ധീകരിക്കുവാനും, സാധുക്കൾക്ക് ഭക്ഷണമായും പ്രവാചകൻ ഫിത്വ്ർ സകാത്ത് നിർബ്ബന്ധമാക്കുകയുണ്ടായി" (അബൂദാവൂദ്).

ഈ ഹദീസിൻെറ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നമുക്ക് മനസിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതും, മഹാന്മാരായ പണ്ഡിതന്മാർ മനസിലാക്കിയതും ഫിത്വ്ർ സകാത്ത് സാധുക്കൾക്കും, ദരിദ്രർക്കുമാണ് നൽകേണ്ടത് എന്നാണ്. ആവശ്യമാണെങ്കിൽ ഒരു സാധുവിന് തന്നെ ഒരു വീട്ടിലുള്ളവരുടെ ഫിത്വ്ർ സകാത്ത് മുഴുവനും നൽകാവുന്നതാണ്.

ധാന്യത്തിന് പകരം പണം കൊടുക്കൽ:

സകാത്തുൽ ഫിത്വറായി ഭക്ഷണത്തിന് പകരം ദിർഹമുകളോ, പണമോ കൊടുക്കൽ സുന്നത്തിന് വിപരീതമാണ്. കാരണം പ്രവാചകൻ(ﷺ)യിൽ നിന്നോ, അത് പോലെ പ്രവാചകാനുചരന്മാരായ സ്വാഹാബികളിൽ‌ؓ നിന്നോ അങ്ങിനെ ഉദ്ദരിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. മറിച്ച് തിരുമേനിﷺ ഹദീസുകളിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത് ഭക്ഷണം നൽകുവാനാണ്, അതിന് വേണ്ടിയാണ് അന്ന് നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന ഭക്ഷണങ്ങളുടെ പേരുകൾ പ്രവാചകൻ എണ്ണി പറയുവാൻ കാരണം. അത്കൊണ്ട് തന്നെ അതിൻെറ വില നൽകിയാൽ ഫിത്വ്ർ സകാത്ത് ശരിയാവില്ല എന്നർത്ഥം. എന്നാൽ ഏതെങ്കിലും മഹല്ലുകളോ, ഇസ്ലാമിക സംഘങ്ങളോ ആളുകളിൽ നിന്ന് വിത്റ് സകാത്തിൻെറ പണം സ്വരൂപിക്കുകയും എന്നിട്ട് അതിന് ഭക്ഷണ സാധനങ്ങൾ വാങ്ങി അവർ എവിടെയാണോ താമസിക്കുന്നത് അവിടെയുള്ള അർഹതപ്പെട്ടവർക്ക് അതിൻെറ സമയത്ത് തന്നെ വിതരണം ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ അതിൽ പങ്കാളികളാകാവുന്നതാണ് പണ്ഡിതന്മാർ പറഞ്ഞതായി നമുക്ക് ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണാവുന്നതാണ്.

സകാത്തുൽ ഫിത്വ്ർ അയൽ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് അയച്ച് കൊടുക്കൽ:

ഒരാൾക്ക് സകാത്തുൽ ഫിത്വ്ർ നിർബ്ബന്ധമാവുന്ന സമയം ശവ്വാൽ ഒന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചത് മുതലാണ്. അവൻ എവിടെയാണോ താമസിക്കുന്നത് അവിടെയാണ് ഫിത്വ്ർ സകാത്ത് നൽകേണ്ടത്. ഇതാണ് ഈ വിഷയത്തിലുള്ള അടിസ്ഥാന നിയമം. എന്നാൽ ഒരു രാജ്യത്തിൽ നിന്ന് മറ്റു രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് പണം സ്വീകരിച്ച് കൊണ്ട് അയക്കുകയാണെങ്കിൽ അത് നിശ്ചിത സമയത്ത് കൊടുക്കുവാനോ വിതരണം ചെയ്യുവാനോ സാധിക്കുകയില്ല. അതുപോലെ പ്രവാചകൻﷺ പറഞ്ഞ രൂപത്തിൽ ആ നാട്ടിലെ ഭക്ഷണം നൽകാതെ അതിൻെറ വില നൽകുകയും ചെയ്തേക്കാം ഇതെല്ലാം തന്നെ പ്രവാചക സുന്നത്തിന് വിരുദ്ധമാണ്, ഒരുപക്ഷേ ആ ഫിത്വ്ർ സകാത്ത് ശരിയാകാതിരിക്കുകയും ചെയ്തേക്കാം. മാത്രവുമല്ല, പ്രവാചകൻﷺയിൽ നിന്നോ, ഖുലഫാഉർറാശിദുകളിൽ പെട്ട ആരെങ്കിലുമോ, പ്രവാചകൻെറ അനുചരന്മാരിൽ പെട്ട ഏതെങ്കിലുമൊരു സ്വഹാബിയിൽ നിന്നോ ഇങ്ങനെ ചെയ്തതായി ഉദ്ദരിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അത് കൊണ്ട് തന്നെ ഇസ്‌ലാമിൻെറ ഉത്തമ നൂറ്റാണ്ടുകാർ ചെയ്യാത്ത ഒരു കാര്യം നാമും ചെയ്യാതിരിക്കുക. എവിടെയാണോ താമസിക്കുന്നത് അവിടെയാണ് ഓരോ മുസ്‌ലീങ്ങളും അവരുടെ സകാത്തുൽ ഫിത്വ്ർ നൽകേണ്ടത് എന്നർത്ഥം. വിശുദ്ധ ഖുർആനും തിരുസുന്നത്തും അനുസരിച്ച് ജീവിക്കുന്ന യഥാർത്ഥ സത്യവിശ്വാസികളിൽ അല്ലാഹു നമ്മെ ഉൾപ്പെടുത്തുമാറാവട്ടെ. ആമീൻ.

അല്ലാഹുവാണ് ഏറ്റവും കൂടുതൽ അറിയുന്നവൻ.

وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين

ഉള്ളടക്കം	നമ്പർ	فهرس
മുഖവുര	2	مقدمة
ഇസ്ലാമിൽ നോമ്പിനുള്ള സ്ഥാനം	5	م لة الصيام في الإسلام
അതിന്റെ ശ്രേഷ്ഠത	7	فضله
റമദാൻ വ്രതം നിർബ്ബന്ധം	13	وجوب صوم رمضان
നോമ്പിന്റെ നിയ്യത്ത്	14	النية في الصوم
നോമ്പുകാരന് സുന്നത്തായ കാര്യങ്ങൾ	21	مستحبات الصيام
നോമ്പുകാരന് കറാഹത്തായ കാര്യങ്ങൾ	26	ما يكره للصائم
നോമ്പുകാരന് നിർബ്ബന്ധമായ കാര്യങ്ങൾ	27	ما يجب على الصائم
നോമ്പ് നിഷ്ഫലമാക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ	31	مفسدات الصوم
സുന്നത്ത് നോമ്പുകൾ	35	صيام التطوع
വെറുക്കപ്പെട്ട നോമ്പുകൾ	38	صيام المكروه
ഹറാമായ നോമ്പുകൾ	40	صيام المحرم
തറാവീഹ്	42	صلاة التراويح

ലൈലത്തുൽ ഖദ്ർ	43	تحري ليلة القدر
ഇഹ്തികാഫ്	46	الاعتكاف
ഫിത്വ്ർ സകാത്ത്	51	زكاة الفطر.

ഇസ്‌ലാമിനെക്കുറിച്ച് അടുത്തറിയാൻ ബന്ധപ്പെടുക:

www.islamhouse.com